

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredni nedelje in praznike. — Izmeriti: do 30 petič 2 D, do 100 vrt 2 D 50 p, večji inserati petič vrsta 4 D; nočice, poslano, izjave, reklame, preklic beseda 2 D. — Popust po dogovoru. — Inseratni davek posebej. — „Slovenski Narod“ velja letno v Jugoslaviji 240 D, za inozemstvo 360 D

Upravišтво: Kraljeva ulica št. 5, priljubje. — Telefon št. 304.

Uredništvo: Kraljeva ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon št. 34.

Poštnina plačana v gotovini.

Univerza, dijaštvo in politika.

Politična borba in zagriženost postaja v naši državi že tako močna, da prehaja tudi na teren, kjer bi morala mirovati in popolnoma umolkovati. Tak teren predstavljajo vsekakor univerzitetna tla, na katerih se mora mladina posvečati študiju, znanstvenemu delu in notranji, intelektualni izpopolnitvi.

Dogodki zadnjih dni so pokazali, da naša politika ne zna mirovati tam, kjer to narekujejo življenjski interesi naše bodočnosti, marveč da v zaslepljenosti pogazi tudi omladinske elemente, kojih naloge in nameni so posvečeni drugim problemom, kakor pa so politična vprašanja. Univerzitetni profesorji so nastavljeni, da predavajo znanstvene predmete. Nič nimamo proti temu, ako se univerzitetni profesorji bavijo tudi s politikom. Toda v tem slučaju naj začasno ali stalno zapuste svoj poklic, kakor to delajo njihovi kolegi po ostalem svetu. Danes ni mogoče slediti širokemu znanstvenemu snovanju kulturnega sveta in se obenem vpletati v domačo politiko ter aktivno sodelovati v političnem boju. Ta bolj zahteva posebne dispozicije, agilnost in razsodnost, predvsem pa toliko strasti, da je samo v redkih izjemah mogoča kooperacija znanstvenika in politika. To velja načelno!

Ce pa pogledamo na zagrebske slučaje, zapazimo, da so se umirovljeni profesorji bavili s politikom v takem obsegu, ki je nujno zmanjševal njihovo učno moč in njihov moralni vpliv med dijaštvom, brez katerega ni uspešnega učenja in vzgajanja! Ti profesorji so bili člani Hrvatske zajednice, ki se je v zadnjem času priključila republikanstvu. To pa ni glavno, poglavito je, da so kot univerzitetni profesorji, torej kot najvišji intelektualci pristali na Radićevo politiko in s tem degradirali zagrebsko univerzo na najnižji nivo znanstvenega in javnega ugleda. Menimo, da bi ne smelo biti inteligenta na Hrvatskem, ki bi se ne sramoval žalostnega dejstva, da je vsa hrvatska politika, da je zaščita hrvatskih interesov v rokah tako ničvrednega, patološkega in pogubnega politika, kakoršen je Stepan Radić.

Ce so imeli zagrebski univerzitetni profesorji pogum priključiti se takemu tipu in ga moralno podpreti, tedaj so morali sami izvajati konsekvence in prositi za dopust ali pa za umirovljenje. To bi bilo možgato in pošteno. Oni pa so hoteli izrabljati univerzitetne svoboščine in zapeljivati omladino na kriva pota. Ta kriva pota, da se razumemo, ne obstojajo v načelnih stališčih, nego v tistem besu in nasprotstvu do države in do vsakega pozitivnega sodelovanja v novi domovini, ki ga očitujejo baš separatistične struje s Stepanom Radićem na čelu. Ta političen bes, to sovraštvo, ta javni nihilizem, ki je eminentno protidržaven in protinacionalen in ki razjedra zdrave čute našega naroda, to moramo z vsemi silami pobijati in pri tem uporabiti besediilo državnih in drugih zakonov.

Odstranjamo zlorabo univerzitetne, to se pravi nevtralne znanstvene institucije za partijske namene proti centralni vladi, koje stališče v slučaju zagrebskih univerzitetnih profesorjev je absolutno korektno. Omladina se lahko poleg svojega znanstvenega pripravljanja udeleži tudi vsak drug državljanski politični in javni, toda nikdar ne sme izrabljati univerzitetne ustanove za to svoje javno udeleževanje in nastopanje. Ce so hoteli strankarski agitatorji med akademsko omladino v Zagrebu, Ljubljani in Beogradu izjaviti svoje strankarske in politične solidarnost z umirovljenimi zagrebskimi profesorji, so mogli to storiti na enostaven, javnem političnem shodu, za katerega morejo ob vsakem času dobiti dovoljenje. Nikdar pa ne smemo privoliti, da se v partijske svrhe zlorablja univerzitetne institucije in to od strani univerzitetnih profesorjev, kakor od strani dijaštva.

Za univerzitetno dijaštvo je lahko politika stvar javnega dela, nikdar pa ta omladina ne sme zlorabljati univerzitetne institucije v svoje partijske svrhe.

Separatistično-komunistične provokacije v Beogradu.

Krvavi spopadi pred beogradsko univerzo. — En učitelj in en orožnik smrtno, več orožnikov težko in lahko ranjenih. — Med dijaštvom samo lahko ranjeni.

— Beograd, 5. decembra. (Izv.) Tako, ko so bile objavljene vpokojitve znanih štiri zagrebskih profesorjev-republikancev, je opozicijski tisk po vsej državi v smislu direktiv, danih iz Zagreba, začel strastno in ogorčeno kampanjo proti vladi ter javnost harangirati z raznimi izmišljenimi poročili. Med beogradskim tiskom se je v tem oziru posebno odlikovala Davidovičeva »Pravda«, ki je pred dvema dnevnoma prinesla nameroma izmišljeno vest, da se pripravila tudi vpokojitev univ. prof. Slobodana Jovanovića, ki živa v pravinskih krogih doma in zunaj velik ugled. Ta vest je bila popolnoma neresnična in tako prirojena, da je med beogradskim dijaštvom povzročila gotovo vznemirjenje. Popreje se beogradsko dijaštvo ni posebno ogrevalo za stavko na univerzi kljub temu, da so iz Zagreba prihajali pozivi, naj se tudi Beograd izjavi solidaren z Zagrebom. S političnimi intrigami in s politično agitacijo med dijaštvom se je končno separatistično-komunističnim elementom posrečilo, da so dijaki, ki tvorijo na univerzi manjšino, sklicali za večerj prostestni shod. Aranzma tega shoda je bil v rokah komunističnih provokaterjev, ki so za vsako ceno hoteli povzročiti izgrede in konflikte z vzdrževalci javnega reda in mira.

V univerzitetni avli se je ob desetih popoldne zbrala gotova množica akademikov. Navzoči so bili republikanci, davidovičevci in komunisti. Med njimi je bilo tudi opaziti elegantne emisarje iz Zagreba. Davidovičev prišast študent Pavlović je otvoril zborovanje. Za njim je govoril neki republikanec in nato po vrsti sami komunisti. Za časa govorov so nahujskali dijaki kričali in vili: »Živela Moskva! Živela sovietska Rusija! 29. maj se ponovi! — to je dan umora kralja Aleks. Obrenovića. — Dolj Pariz! Dolj London! Dolj s tiranili! Dolj Svetozar Pribičević! itd.

Shod je nato sprejel resolucijo, s katero dijaštvo protestira proti vpokojitvi vseučiliških profesorjev, proti postopanju policije napram dijaštvu in proti kršenju avtonomije vseučilišča (?). V znak protesta se je proglasila študentska stavka.

Tu je treba ugotoviti in pribiti prvo povsem točno dejstvo. Rektor je zborovanje dovolil. Zborovanje v avli je poteklo popolnoma mirno brez vmešavanja javne straže, brez vsakega incidenta. Študenti so govorili povsem svobodno. Ni se kršila od nobene strani zborovalna svoboda študentov, niti se ni prepovedalo zborovanje.

Po končanem zborovanju so se na beogradskih ulicah in pred univerzo odpravili krvavi dogodki, ki jih imajo na vesti provokaterji, poslani od gotove politične interesne strani, da dijaštvo nahujskajo proti orožnikom in policiji. Dijaštvo je hotelo na vsak način izročiti rektorju univerze na zborovanju sprejeto resolucijo. Ker se je takrat rektor nahajal v »Grand-hotelu«, so zborovalci krenili k univerzi pred hotel. Komunistični elementi so prevzeli vodstvo nad dijaštvom in začeli demonstrirati po ulici. Krvavi dogodki, ki so kmalu sledili, so se odigrali okoli 11.30 na ulici izven univerze. Komunisti so začeli kričati po ulicah: »Dolj Pariz! Dolj Pribičević! Dolj batinaš! Živela republika!

Javni red in mir vzdržujoče orožništvo je dobilo nalog razgnati demonstrante radi antidržavnih provokacij. Davidovičevci, republikanci in komunisti so se, ko niso mogli prispeti do »Grand-hotela«, povrnil nazaj pred univerzo. Ponavljali so različne antidržavne vzlike. Ko so se vračali po čika Ljubini ulici, je pade prvi strel. Nastal je metež. V tem metežu so bili orožniki prisiljeni z odločnostjo razgnati manifestante. Pred univerzo so demonstranti huronsko vpili in tulili. Ko so nekoliko pončali, so

zopet stopili v vrste ter hoteli še enkrat odkorakati pred »Grand-hotel«. Policija je to preprečila. Demonstranti, katerim so se pridružili še drugi temni beogradski elementi, so bili večkrat pozvani na miren razhod. Zaman! Ko so začeli zopet demonstrantje vzklikati Ljenu, Radiću in Davidoviću in ko so začeli insultrirati orožništvo, je bilo orožništvo primorano jih s silo razgnati. V tem momentu je več oboroženih komunističnih demonstrantov potegnilo revolverje ter začelo streljati na orožništvo. Drugi demonstrantje so se navallili na javno stražo s palicami in boksarji. Pri tem navalu je bil orožnik Milan Milonović smrtno ranjen v glavo, šest orožnikov je bilo več ali manj težko ranjenih z nožni in boksarji.

Naravno, da je prišlo na ulico pred univerzo, kjer so se odigrali krvavi dogodki, tudi mnogo radovednežev in gledalcev. V tej skupini se je nahajal tudi vpokojeni učitelj Miomir Ristić. Neki strel iz revolve verja ga je zadel smrtno v trebuh. Orožnik, ku in temu učitelju so prvo zdravniško pomoč nudili na medicinski fakulteti.

Lahko ranjenih je bilo dalje nekaj beogradskih meščanov. Od dijaštva, ki je priredilo naval na orožništvo, kar je ugotovljeno, ni bil noben smrtno ali težko ranjen, pač pa se zna, da sta bila lahko ranjena samo dva dijaška demonstranta. Smrtno ranjen učitelja so snoči prepeljali v bolnico, kjer so ga operirali ter je upati, da ga ohranijo pri življenju. Od orožnikov so bili tudi štirje lahko ranjeni.

Orožništvo je končno napravilo red in mir. Posrečilo se je prijeti deseterico najbolj strastnih dijakov-provokaterjev. Iz imenika aretiranih dijakov je razvidno, da so se demonstracij udeležile znane osebe, ki širijo in propagirajo med dijaštvom separatizem in boljševizem.

IZJAVA REKTORJA UNIVERZE.

Rektor Pavle Popović je glede krvavih dogodkov kratko izjavil: »Vso stvar moram deliti v dva dela: 1. zbor na univerzi in 2. poskus demonstracij izven univerze na ulici. Glede zboru moram omeniti, da je bil dovoljen od strani rektorata in da je popolnoma mirno potekel. Smatram, da na zboru razpravljana gotova vprašanja niso mogli izzvati dogodkov, ki so se odigrali brez ozira na resolucije. Glede poskusnih manifestacij izven univerze mi ni ničesar znano. Zaslusil sem nekatere aretirance. Ni razloga, da bi se ustavila predavanja na beogradski univerzi.

Danes dopoldne se sestane univerzitetni svet, da preišče krvave dogodke. — Beograd, 5. decembra. (Izv.) Ze uvo doma smo omenili, kako so gotovi faktorji harangirali beogradsko javnost in kako so tudi operirali z vpokojitvijo univ. profesorja Slobodana Jovanovića. K dogodkom pred beogradsko univerzo je izjavil prosvetni minister Svetozar Pribičević tole:

Vpokojitev rektorja zagrebske univerze dr. Polića in univ. prof. dr. Bazale ter dr. Baraca sem izvršil, ker je zakon obvezen za vse in vsakega. Vezan sem na zakonska določila in na podlagi teh sem moral izvršiti vpokojenje. Določila zakona se vporabijo proti vsakemu uradniku, ki pride v konflikt s členom 4. uradniškega zakona (Ta člen določa, da ne more biti v državni službi oni, ki priznava načela, protivna državnim oblikam). Glede akcije med dijaštvom je prosvetni minister izjavil, da je ta politična akcija bila med dijaštvom zanešana. V to akcijo posegajo komunisti in pristajati separatistične bloke. Gotovo je, da bo vlada znala z močno roko vzdržati red in priporiti spoštovanje državnim zakonom.

Kot pristojen minister sem glede vpokojitve univ. prof. Slobodana Jovanovića izvedel žele iz »Pravde«, dočim v mojem ministruvstvu to ni ničesar ne vemo.

Red in mir na jugoslovenskih univerzah.

Predavanja se na vseh univerzah mirno nadaljujejo.

— Ljubljana, 5. decembra. Danes dopoldne je na univerzi zavladal popoln mir. Predavanja se vrše nemoteno in neovirano. Pred vstopom v avlijo so se morali chiskovalci predavani v svrhu kontrole legitimirati. Predavani se udeležuje večina dijakov. Rektor dr. Hinterlechner je izdal ukaz, da sme v univerzo samo oni, ki se legitimira. Kdor neakačnikov ima na univerzi kake pravke, ga sprejme kontrolni organ ter ga vodi do cilja in nazaj. Pred univerzo so se zbrale dopoldne manjše skupine akademikov, ki niso kazale nikakega znaka agresivnosti. Klerikalna akcija je na celi črti doživela sramotna fiasko.

— Zagreb, 5. decembra. Na zagrebski univerzi danes vlada mir. Včeraj dopoldne je večina dijakov, nad 500 po številu, z velikim odobravanjem sprejela resolucijo, ki veli:

Konstatiramo, da so zadnje dneve nekateri študenti iz čisto političnih razlogov preprečevali večini akademске omladine vstop v univerzo, a profesorjem predavanja in da je prorektor univerze zaprl do končnega sklepa akademskega senata. Na podlagi sklepa akademskega senata bi se imela 3. t. m. pričeti redna predavanja. Neka skupina študentov je preprečila s terorjem vstop v univerzo, na kar je prorektor g. Zimmermann zaprl vseučilišče, ne da

bi vporabil najavljene stroge odredbe proti gotovim raziteljem reda in mira na univerzi. Zato zbrana akademska omladina najodločneje protestira proti temu terorju manjšine in končno proti pristranskemu postopanju g. prorektorja in zahteva: 1. da se takoj odpre univerza in omogoči z vsemi razpoložljivimi sredstvi posežanje predavanj, da se uvede najstrožja preiskava proti onim, ki so se s silo uprli sklepu akademskega senata ter da se krivci disciplinarno kaznujejo.

— Zagreb, 5. decembra. (Izv.) Danes dopoldne so se neovirano pričela predavanja na univerzi. Na Wilsonovem trgu pred univerzo je bil postavljen kordon policije, da je ščitil one akademike, ki so sklenili se udeležiti predavanj. Stavkujoči separatisti so se v prvih dopoldanskih urah zbrali v posamezne grupe ter skušali prodreti kordon, da bi onemogočili predavanja. To se jim ni posrečilo. Nekateri separatisti so nosili s seboj steklenice amonijaka, ki so ga hoteli razliti po predavalnicah, da bi na ta način preprečili mirni potek predavanj. Okoli 11. dopoldne so stavkujoči separatisti zopet pridrveli v močnejših skupinah pred univerzo ter skušali udreti v univerzo. Policijski kordon je z lahkoto razgnal stavkujoče na vse strani. Na ulicah vlada mir in se ne pojavljajo nikake demonstracije.

— Zagreb, 4. decembra. (Izv.) Na podlagi sklepa akademskega senata so se danes pričela predavanja na vseh fakultetah. Separatisti in pristajali opozicijskih struj so že zgodaj jutraj vdrli na univerzo ter skušali predavanja preprečiti. Akademiki naprednih organizacij in oni, ki žele, da se predavanja vrše, so jih kratkoma iztisnili iz univerze. Policija je nato motilec univerzitetnega reda razgnala na razne strani mesta.

— Beograd, 5. decembra. (Izv. Ob 12.) Na univerzi vlada popoln mir. Predavanja se neovirano vrše. Vse je normalno. Večina dijakov se je povrnila k študiju. Obstoja še mala skupina malokontov in starih bajt, ki skušajo še dalje dijaštvo hujskati. Akademski senat je na svoji dopoldanski seji sklenil kratko odločbo, da ni nikakega povoda za začasno ukinitve predavanj, da se imajo predavanja normalno vršiti in da se strogo preiščejo včerajšnji krvavi dogodki pred univerzo in v avli univerze. Na podlagi rezultatov preiskave ukrene akademski senat vse, da se ne ponove oz. da se onemogočijo slični incidenti na univerzi.

V splošnem metežu se je nahajal v veliki nevarnosti tudi načelnik političnega oddelka za Slovenijo v notranjem ministruvstvu g. Fran Svetek. — Med aretiranimi dijaki je bil tudi Milutin Stanković, sin predsednika Jugoslovenskega učiteljskega združenja. Akademik Mihailo Marković je izročen sodišču. Drugi aretirani akademiki so bili puščeni na svobodo.

Davidovičeva stranka skuša politično ekspluatirati dogodke pred univerzo. Danes e bila seja Davidovičevega kluba. Opoldne izdani komunike kluba veli, da so organi notranjega ministra prekorajili svoj delokrog povodom včerašnjih dogodkov in zahteva, da pozove notranji minister na odgovornost vse one osebe, ki so bile za razvoj demonstracij odgovorne ter da se strogo sodijo po zakonu.

Potresi in povodnji groze...

— Zagreb, 4. decembra. (Izv.) Včeraj so potresna poročila kratko javljala, da so po noči 2. t. m. ob 22.30 v Zagrebu občutili tri precej močne potresne sunkove. Smer sunkov je bila od severa proti jugu. Tudi poročila iz Brežice je javilo, da je bil tam okoli 22.30 ponoči močan potres. Prebivalstvo se je jako prestrašilo. Danes prihajajo še iz ostalih krajev Hrvatske poročila o močnih potresnih sunkih. Tako javlja iz Orosavlja, da je bil tam tri sekunde trajajoč močan potres. Bili so trije sunki. Prvi zelo močan, ostala dva nekoliko slabjša. Smer potresa je bila severovzhod proti jugozapadu. Pred potresom so občutili neko čudno šumenje, kakor da bi se bližal vihar. Vreme je megleno in deževno. V Zagrebu

je nastala prilična vznemirjenost. Stari ljudje opisujejo potrese in naglašajo, da so se pojavili isti predznaki, kakor pri prejšnjih silnejših potresih. Vreme in temperatura sta ista. Megleno in deževno. Istočasno poleg potresnih pojavov napovedujejo povodnji. Sava je nočjo narasla za 140 do 150. Proti dopoldnevu je nekoliko padla. To le ni mogre, ker računajo, da Sava še na raste radi deževnega vremena.

NEMSKO-ITALIJANSKA TRGOVINSKA POGODBA.

— Rim, 3. decembra. Danes so se pričela nemško-italijanska trgovinska pogajanja.

ČESKOSLOVAŠKA GRADI ZEPELINE.

— Praha, 4. decembra. V Skodovih tovarnah grade poseben oddelček tovarov za gradnjo zrakoplovov Zeppelinovega tipa. Vodstvo tovarov je pričelo s pripravljalnimi deli, ki bodo končana po poteku enega leta, ko preneha pogodba, sklenjena med ameriško vlado in graditeljem ZR III, dr. Arsteinom, ki je českoslovaški državljani in rodem Pražan. Ta prevzame nato celokupno vodstvo gradnje zrakoplovov.

Borzna poročila.

Dinar v Curihu 7.55.

Ljubljanska borza.

LESNI TRG.

Hrastovi frizi 5, 6, 7, 8. Ia, fco. meja, denar 1450; testoni, 225, od 10—29 mm, modia 23, fco. meja, denar 670; deske, 18 mm, I, II, III, fco. Ljubljana, denar 580; hrastovi plohi I in II, obrobljeni, 260 m, 53 mm, fco. meja, denar 1250; brusni les po uzanc, ljubljanske borze, fco. nakladna postaja, 2 vag., denar 220, blago 225, zaključki 220; hrastovi obrobljenici (odpadki od žago), fco. meja, denar 26; bukova drva, 1 m dolžine, suha, fco. nakladna postaja, 1 vag., denar 25, blago 26, zaključki 25.

ZITNI TRG.

Pšenica, domača, fco. Ljubljana, denar 410; pšenica, bačka, par. Ljubljana, blago 455; oves, bački, fco. Ljubljana blago 350; fižol, ribičan, orig., fco. Ljubljana, denar 400; fižol, ribičan, čiščen, b/n, fco. Postojna, trans., blago 510; fižol, prepelčar, orig., fco. Ljubljana, denar 480; fižol, prepelčar, čiščen, b/n, fco. Postojna, trans., blago 585; fižol, mandalor, orig., fco. Ljubljana, denar 380; fižol, mandalor, čiščen, b/n, fco. Postojna, trans., blago 435; fižol, rjav, fco. Ljubljana, orig., denar 410; laneno seme, fco. Ljubljana, denar 700; otrobi, srednjee debeli, fco. Ljubljana, blago 225.

EFEKTI

2½% drž. renta za vojno škodo 116—122.50, 7% inv. pos. iz l. 1921 64—66.50, Celjska posojilnica d. d. 210—212, Ljubljanska kreditna banka 220—230, Merkantilna banka 124—126, Prva hrvatska štedionica 895—900, Strojne tovarne in livarne 130—148, 4½% kom. zad. dež bke 90, Split, cem. Portland 1470—1480, Nihag 63.50.

Zagrebska borza.

Dne 5. decembra. Sprejeto ob 13.

Devize: Curih 13.17—13.27, Praha 203.75—206.75, Pariz 372.50—377.50, Newyork 67.30—68.30, London 317.80—320.80, Trst 292.60—295.60, Dunaj 0.0948—0.0968, Valute: lira 291.30—294.50.

Efekti: 7% inv. posojilo 1921 64—65.50, 2½% drž. renta za ratnu stetnu 117—119, Ljubljanska kreditna 221.50—222.50, Centralna banka 29—30, Hrv. esk. banka 108—109, Kreditna banka, Zgb. 108—110, Hip. banka 58.50—59.50, Jugobanka 101—102, Praštedionica 885—890, Slavenska banka 84—85, Eksploatacija 75—77.50, Sečerana, Nihag 780—800, Isis d. d. 65.50—67, Osiag 52.50, Gutman 770—790, Slaveks 210—225, Slavonija 70—71, Trboveljska 455—460, Vevče 100.

Inozemske borze.

— Curih, 4. decembra. Današnja borza. Beograd 7.55, Pariz 28.475, London 24.19, Newyork 516.30, Milan 22.35, Berlin 1.228, Praha 15.575, Dunaj 0.00727. — Trst, 4. decembra. Današnja borza. Beograd 34—34.10, London 108—108.50, Pariz 127.30—127.80, Newyork 23.10—23.15, Curih 447—449, Dunaj 0.0335—0.0336, Praha 69.50—69.75. — Dunaj, 4. dec. Devize: Beograd 1042—1046, London 331.800—332.800, Milan 3072—3084, Newyork 70.935—71.185, Pariz 3897—3913, Praha 2138—2148, Curih 13.740—13.790, Valute: dolar 70.460—70.860, dinar 1037—1043, lira 3040—3060, češka krona 2120—2136.

Prepoved slovanskih predstav ukinjena.

— Trst, 4. dec. (Izv.) Tržaška preložitura je obvestila poslanca dr. Wilana, da je odredba o prepovedi prireditelj v slovenski in hrvaški jezik prekinjena. V vseh ostalih je nadalje cenzura besedil. Današnja »Edinost« piše k temu: Preklica prepovedi ne smatramo morda za kako politično zmago. Nam ni do takih lavorik, pač pa je nam v zadovoljenje, da se je vsaj za hip uveljavilo na merodajnih mestih pravo spoznanje. O zmagi moremo govoriti šele takrat, ko bodo taki ukrepi sploh nemogoči. V imenu društva izraža »Edinost« zahvalo posl. Wilanu za njegovo odločno posredovanje in borbo.

SESTANEK DR. NINČIĆ — MUSSOLINI.

— Beograd, 4. dec. (Izv. Ob 12.) V ministru ministru so danes pripravili vse za odhod zun. ministra dr. Ninčiča v Rim. Zunanji minister odputuje ali jutri zvečer ali v nedeljo zvečer. V Rimu se zun. minister sestane najprej z min. predsednikom Mussolinijem. Ta sestanek je namenjen končni rešitvi vseh še med obema državama neurjenih vprašanj, kakor tudi definitivni odločitvi programa za svačani sprejem naše kraljevske dvojice v Rimu. Ker prične 8. t. m. sveta Društva narodov, porabi zun. minister svoje bivanje v Rimu tudi za to, da stopi v stike z vsemi vodilnimi faktori sveta Društva narodov. V Rim pripejo zastopniki Francije in Anglije, kakor tudi dr. Beneš.

Politične vesti.

— Klerikalna stranka in ljubljanski mandat. Klerikalci hočejo, kakor pri zadnjih občinskih, tako tudi sedaj pri skupščinskih volitvah v Ljubljani slepnišiti. Kakor so pri občinskih volitvah vpregli v svoj voz komuniste in socialiste ter jih pod krinko »Zveze delovnega ljudstva« potisnili v borbo za svoje strankarske interese, tako bi radi tudi sedaj dobili za svojo pripravo razne neklerikalne struje, da bi jim priborili ljubljanski mandat. Predvsem jim je lažje na tem, da bi zanesli v vrste naprednih volivcev zmedo, da bi tako lahko uspešno ribarili v kalnem. Ne upajo si pa na dan pod svojo firmo, ker vedo, da pod svojo zastavo ne dobe na svojo stran napredne Ljubljane. Zato iščejo druge firme, pod katero bi lahko oslparili one napredne ljudi, ki še niso dovolj trdni v svojih načelih. Zato so vrgli v javnost parolo o neki gospodarski stranki, zato operirajo med volivci z idejo »sporazumskega bloka«, zato so stopili tudi že v pogajanja z dr. Vladimirom Ravniharjem, ki bi naj nastopil v Ljubljani kot nosilec ideje sporazuma in borbe proti korupciji. Kakor čujemo, so se ta pogajanja že uspešno končala in če se ne posreči klerikalcem vjeti na svoje limanice kakšnega boljšega kandidata — imajo namreč v kombinaciji še celo vrsto drugih, kakor pravijo — sposobnejši mož — nastopi pri prihodnjih volitvah zopet dr. Ravnihar in sicer to pot kot kandidat takozvane »sporazumske«, v resnici seveda rimsko-moskovske vojske.

— Novi francoski poslanik. V Beogradu je sredi prispel novoimenovani francoski poslanik G. Renard. Na kolodvoru so ga pozdravili še protokola zunanjega ministarstva Novakovič. Nekateri višji uradniki in osebe francoskega poslanstva.

— Razkol v samostojni kmetijski stranki? »Obzor« je včeraj priobčil razgovor svojega dopisnika z bivšim klerikalnim poslancem dr. Hohnjecem. Na pram dopisniku se je dr. Hohnjec izrazil, da je prišlo po njegovih informacijah do razkola v vrstah samostojne kmetijske stranke na Štajerskem. Bivši poslanec te stranke Fran Drogenik kaže ni zadovoljen s kandidatu Ivana Puclja v mariborskem volilnem okraju in namerava proti Puclju postaviti svojo kandidatsko listo. Koliko je resnice na tej Hohnjecevi informaciji, ne vemo.

KOMUNIST SADOUL ARETIRAN.

— Pariz, 4. dec. (Izv.) Sadoul je bil danes aretiran. Novi sovjetski poslanik Krasin se je odločil, da zastavi vse sile za osvobodjenje Sadoula. Sadoul je bil drugič deležen amnestije zbornice.

PRIHOD POSLANIKA KRASINA V PARIZ.

— Pariz, 4. decembra. (Izv.) Novoimenovani poslanik sovjetske Rusije Krasin je včeraj prispel v Pariz. Francoski komunisti so mu priredili ovacije. Na severnem kolodvoru se je zbralo okoli 2000 komunistov, ki so pri Krasinovem prihodu vzklikali: »Živela sovjetska Rusija! Živeli Ljening!« Komunisti so po pozdravnih formalitetah zapeli na čast Krasinu internacionalo. V avtomobilu se je poslanik Krasin nato odpravil v rusko poslanstvo. Komunisti so odkorakali do komunističnega doma, kjer so priredili kratko zborovanje. Govoril je komunistični poslanec Doriot.

Politično javnost še vedno zanima prihod Sadoula iz Rusije na rusko poslanstvo. Kakor znano, je bil Sadoul obsojen od francoskega vojaškega sodišča na smrt radi zveze s sovražnikom. Sadoul je kot francoski kapetan stopil v službo ruskih boljševikov. Pozneje se je naturaliziral in sprejel rusko državljanstvo. Sedaj je nameščen pri ruskem poslanstvu v Parizu. Notranji minister je izdal ukaz za aretacijo Sadoula. Policija je zastražila rusko poslanstvo ter čaka, kdaj Sadoul zapusti poslaniško poslopje.

strankarski premoči. Tega ne bo zato, ker se notranji problem Jugoslavije ne more rešiti ne čisto politično, ne s strankarsko premočjo, nego samo sporazumno, z medsebojno strpnostjo, s praktičnim zboljšanjem administracije, z ustanavljanjem in izpopolnitvijo gospodarskih, socialnih in kulturnih ustanov. Današnji politiki Jugoslavije se spominjajo 1. decembra 1918 večinoma s stališča strankarskih in volilnih interesov. V prvi vrsti pa bi se morali spomniti, da je bilo narodno udejnjenje delo skupnega prizadevanja Srbov, Hrvatov in Slovencev. 1. december 1918 govori jasno in razločno. Nobene reči ne želimo jugoslovanskim bratom tako, sklepa list svoja izvajanja, kakor da bi po teh besedah umolknila vira dose-danje brezplodne politične borbe.

Miklavž Sokola I v Mestnem domu v petek:
za mladino ob 5. popoldne,
za odrasle ob 8 zvečer.

Popolen fijasno klerikalne akcije na ljubljanski univerzi.

Od klerikalcev in komunistov inscenirana akcija za dosego 24-urnega protestnega štrajka na ljubljanski univerzi je popolnoma skrajšala. Včeraj dopoldne je bila univerza na ukaz rektorja zaprta in sicer za to, da se pomirijo razburjeni duhovi. Popoldne pa so se zopet začela redna predavanja. Dopoldne sta se pri rektorju dr. Hinterlechnerju oglašili deputaciji naprednih in klerikalnih akademikov. Ob 9. dopoldne je rektor sprejel štiričlansko zastopstvo vseh naprednih akademskih društev. Napredni akademiki so rektorja naprosili, da jim pojasni, da-li je zaprti univerzo na pritisk separatističnih elementov, kakor je rektor izjavil, da je univerzo zaprt po lastni inicijativi in sicer za to, da se prepreči eventualni izredni odnos do se oba tabora pomirila. Deputacija naprednih akademikov je vzela to izjavo z zadovoljstvom na znanje.

Pri rektorju se je zglasila, kot rečeno, tudi deputacija klerikalcev, ki je izjavila, da so klerikalci na svojem zborovanju sklenili vzporedno enodnevno protestno stavko, a obenem je formulirala zahtevo, da se »Akademsko Orluna« razpusti. Dr. Hinterlechner je to zahtevo energično odklonil, stoječ na stališču, da je principielno proti vsakemu terorju, najsi bo z ene ali druge strani. Obenem je rektor izjavil, da sklepa o stavki ne vzame na znanje in sicer iz razloga, ker o zakonitosti ali nezakonitosti odredbe ministra prosvete nimajo odločati dijaki ne ene ne druge skupine. — Poparjeni so klerikalci odšli napredni akademiki pa so zmagoslavno vkorakali v univerzo, ki je bila popoldne zopet odprta, ter so se zopet pričela redna predavanja.

Popoldne je nastal nov konflikt. Pred univerzo so se zopet začele zbirati skupine klerikalnih omladincev, ki so hoteli preprečiti predavanja. Napredni akademiki so bili budno na straži in so zastražili vse dohode na univerzo. Klerikalci in njih zavetniki komunisti so postajali čedalje agresivnejši; začeli so napredne akademike izvirovati s prostakimi medklaci ter skušali prodreti v prostore univerze. Naravno, da so jim to naprednjaki zabranili in med obema skupinama je nastala huda bitka. Pele so palice grmelo je po plečih in klobuki so leteli z glav v cestno blato. Med pretepotem je neki klerikalni akademik, čigar identiteta je že ugotovljena, z boksjem udaril naprednega akademika Čulafiča tako močno, da je ta jel krvaveti. Ranjenica je nato obvezal prof. dr. Šerko. Pretep bi postal lahko usodnejši, da ni posegla vmes policija, ki je demonstrante razgnala. Ob tej priliki moramo omeniti, da je policija predvsem nastopila proti naprednim akademikom. Odlikoval se je zlasti nadstojnik Grošelj, ki je dijak pretepal s »pendrekom«. Klerikalne izjavice je policija samo potislila ob stran, ni pa jih razgnala, kar je bila v danem slučaju njena dolžnost, kajti napredni akademiki so se nahajali na akademskih tleh. Med obe skupini je policija postavila močno četo, ki je imela preprečiti vsak napad. Zanimivo je, da so klerikalci stali na Kongresnem trgu do 17. in šele policija jih je razgnala. Med klerikalci

je bilo videti tudi visoko postavbo župnika Bajca, ki nekoliko sliči dr. Korošcu. Med prepriom je prišlo med obema skupinama do zabavnega predrkanja, ki je povzročilo na obeh straneh obilo smeha. Dobro je »pogruntal« neki franciskan, ki je ves prizor fotografiral. Bo imel lep spomin. Mir je bil vzpostavljen šele okoli 17. — Klerikalna akcija je torej padla v vodo.

Lysosform
za gospe neobhodno potreben.

Ljubljanska porota.

Od stopnje do stopnje.

Kot drugi je prišel danes na vrsto 41 letni M. M. po poklicu knjigovodja, obtožen tatvine, goljufije in poneverbe. Obtoženi je bil od oktobra 1921. do maja 1922. uslužben pri graščinski upravi v Snežniku.

Obtožnica mu očita sledeče zločine: da je 1) v Dol. Logatcu Franu Korencanu izrekal usnjato stroho zaprte kočije ter usnje na Vrhniki prodal (vrednost 2000 Din.) 2) da je v Smarati izvalil od Jos. Barage 25 Din za svoje pohištvo, ki ga je na že davno poprel prodal snežniški graščini za 3000 kron. 3) da je v Kozarščah izvalil Jakobu Trudnu 130 Din pod lažljivo pretezo, da ga pošilja graščinski oskrbnik Zierfeld. 4) da je meseca maja, ko že ni bil več v graščinski službi, prodal v Ljubljani več kož kun zlatic, kun belic, lisic, divjih mačk in volkov za 7500 Din, katere krže mu je izročila prejšnji mesec graščinska uprava, da jih nese v Ljubljano v strojenje. 5) da se je meseca junija 1922, ko že davno ni bil več v službi imenovan graščine, v trgovini Odona Koutnyja v Ljubljani izdal za graščinskega uslužbenca ter izvalil dve krožni žagi in 10 pil. Blago je prodal in denar porabil zase; 6) da je kasiral pri majorju Karadžiću 375 Din za prodana dva ter denar obdržal; 7) da je leta 1923. izvalil Ivanu Furlanu v Dol. Logatcu Din 4450 in 190 lir za les, ki ga ni nikjer imel, temveč si je izmisli imena dveh prodalcev na Ravniku in Laziji, pri katerih ima nakupljeneza lesa. Pokazal je celo dve ponarejeni kupni pogodbi; 8) da je pod slično pretezo kmalu nato izvalil Matiji Kogoiu v Gorenji vasi Din 1000, češ da mu dobavi 50 smrek.

Obtožene je odkrito priznal vsa dejanja le nekoliko olespal jih je. Porotniki so stavljena vprašanja na tatvino, goljufijo in poneverbo soglasno potrdili vendar pa so znižali vrednost pod 10.000 Din, na kar je bil Mullev obsojen na 8 mesecev ječe in na povračilo škodovanec. Ker pa je obtožene predsedel v preiskovalnem zaporu od 17. maja t. l. ima še preostati dober mesec kazni.

Težka telesna noškodba.

Kot prvi je na vrsti 21 letni Fr. Zupan vulgo Poninekov iz Klanca pri Kranju, samski čevljarški mojster, danes volak pri mornarici, obtožen težke telesne poškodbe. (Senatu predseduje viš. sod. svetnik dr. Kaiser, votata viš. sod. svet. Vidic in sod. svetnik dr. Šiligoj, dr. pravdnik dr. Ogo-revitz, zagovornik dr. Beno Sabothy iz Kranja, zdravnik izvedenec dr. Novak.) In obtožnice posnemamo: Na Binkoštno nedeljo t. dne 8. junija t. l. so se okrog polnoči vračali iz Benediktove gostilne v Stražišču proti Kranju Anton Bradaska, Klemen Zupan, Fr. Zupan p. d. Harižov in obtožene. Na savskem mostu pri Kranju so jim prišli nasproti Joahim Kodrič, Iz. Krš, Fr. Hafner in Janez Potočnik, ki so bili vsi nekoliko vinjeni. Naenkrat se začele iz druge četvorice vzklik: »Auf hiks«. Potočnik je stekel za njimi in jih stavil na odgovor kdo kliče na korajžo. V tem hipu pa ga je obtožene Fr. Zupan udaril s ključem po desnem očesu in mu pri tem prizadel poškodbo, vsled katere je Potočnik — prepeljan v bolnico — izgubil desno oko.

Obdolženec ne taj, da je res udaril Potočnika s ključem po očesu izgovarja pa se s silobranom, ozir. s tem, da je bil od nasprotnika izzvan s pasovok »prokleti smrkvec« ter da mu je Potočnik tudi zbil klobuk, hoteč za udariti po glavi, kakor je obtožene zamahnil s ključem proti napadalcu. V smislu tega zgovora sta sicer izgovarjala kot priči tudi obtoženceva tovariša Klemen in Zupan in A. Bradaska, dočim so razun poškodovanega Potočnika še Iz. Krš

Joahim Kodrič in Fr. Hafner potrdili baš nasprotno v tem smislu, da so prvi izzvali in napadli obtožene v njegovih tovarših ter da o kakem silobranu na strani obtožence sploh ni mogoče govoriti.

Zaslusnevanje obtoženca in prič.

Obtožene je vztrajal pri svojih prvotnih izpovedbah, istotako pa so tudi priče nasprotno stranke ostale dosledne pri baš nasprotnih trditvah.

Ker so bile priče dveh taborov, ki so dosledno vztrajale pri svojih prvotnih izjavah, je bilo porotnikom le težko dobiti vpogled v dejanski stan. Vendar pa je iz verodostojnih spisov in kazenskih registrov jasno, da so bili resnični izjavci v gruč poškodovanca Potočnika, ker je za razupit izjavca. O obtoženci pa so neprizadele priče izpovedale, da je izredno trezen in miren, ki je ves prihranjen zaslužek izdal za knjige in izobrazbo sploh.

Porotnikom je bilo stavljeno glavno vprašanje glede težke telesne poškodbe in eventualno vprašanje radi prekoračenja silobrana. Po izbornem zagovoru dr. Sabothyja in po izprno pojasnjevalnem govoru predsednika so glavno in event. vprašanje porotniki soglasno zankali, kakor je bil obtožene oproščen.

Sokolstvo.

— Sokolsko društvo v Šoštanju. Z mrazno naglajšo se vrše zadnje priprave v telovadnici in stranknih prostorih Sokolskega doma za dostojen sprejem gostov dne 7. tm., ko se telovadnica na svačani način izroči svojemu namenu. Marljivo oddelki vseh vrst, poleg tega še orkester se komaj vrstijo v vsakodnevnih vajah, naše vrle narodne dame in člani društva imajo skoro dnevno seje, skratka, ves Šoštanj je na delu za naš slavnostni dan. Prosimo ponovno, da našeljo naša vabila odziv v vseh Savinjski in Saleški dolini. Pričetek akademije z bogatim telovadnim in koncertnim sporedom je ob 3. uri popoldne in je tako zveza za prihod v Šoštanj z opoldanskimi in za povratek iz Šoštanja z večernimi vlati zelo ugodna. V nedeljo dne 7. tm. torej vsi v Šoštanj, kjer se Vam pripravila pri-srčen sprejem in slovansko gostoljubje. — Zdravo 547/a

Juljska Krajina.

— O krizi v tržaškem pristanšču je zadnje čase mnogo pisal fašistovski dnevnik v Trstu. Vozovi čakajo, da se blago vzame z njih, vedno več jih je, ali razkladanje gre tako počasi izpod rok, da pravi fašistovski glasilo, da se pristanšču prostovoljno zapira pred avozom iz zaledja. Zahvaliti so izredne delovne ure, da bi se nagromadeni vagoni mogli izprazniti, ali na merodajnih mestih nečelo nič siliti o tem in ravnateljstvo državnih železnic se je odrezalo z izjavo, da je pristan Vitt. Em. v Trstu za uvozni promet po kopnem do nove odredbe ustavljen. Poskrbeti se je imela pospešitev razkladanja, železniško ravnateljstvo pa raje ubila novorojen prekopiški promet, da ne prihaja napojevati pristanšča. Ne trdimo tega mi, ampak tako izjava fašistovski »Il Popolo di Trieste«. Nadalje list že toži o prometnem upadanju in ako bo vedno slabše — kdo bo kriv? Pač je tisti dom v Italiji, ki imajo v rokah usodo gor. Jadrana.

— Učitelje v Idriji plačuje rudnik. Že zdavnaj se jim je s strani vlade napovedalo zvišanje plač, toda obljubil je eno, plačati pa drugo, in tako dobivajo še vedno stare nizke plače. Učitelji se obračajo na to in ono stran, pa doslej še vedno brez uspeha.

— Fašistovski pritisk na učitelje. Tajnik faš. št. št. št. v Postojni je razposlal na vsa šolska vodstva v okraju pozive za pristop k sindikatu. Zglastio naj se nemudoma. Ako bi bila to zgolj učiteljska organizacija, bi našla morda primerneza odziva, tako pa je to samo pehanje slov. učiteljev pod fašistovski peto.

— Za ohranitev vojaških cest. Nekatero vojaške ceste v furlanski provinci so povsem zapuščene in oblast ne skrbi za nje, kakor bi morala. Sedaj je neki poslanec poprašal ministarstvo, kaj da pravzaprav mislijo s temi cestmi. Dobil je odgovor, da se posrbi za sigurno vzdrževanje imenovanih cest v »Gornji Furlaniji« in Karniji, češ da še vedno odgovarjajo vojaškim svrham. Kaj se ljudska poraba javnih cest nič ne vpoštevata v irmu?

Ed. Rice Burroughs:

„Tarzanov sin“.

Brezdvoma so ti belokožci morali dobro poznati pot na obal. Ni izključeno, da so tudi oni tja namenjeni. Deček je sklenil, da jih mora dohiteti in tudi, ako bi ničesar drugega od tega ne imel, kakor tiho srečo, da je zopet v družbi belokožcev. Deček je postal nemiren in strupen in silil, da pospešita korak. Ajaks o tem ni hotel ničesar slišati. Ni mu bilo za družbo belokožcev. Njegov tovariš je bil edino le deček, ki je bil, kakor on, iz rodu opic. Trudil se je, da dečka sramoti in ga odvrne od njegovih namenov. Pripovedoval mu je, da v najkrajšem času prideta k plemenu njegovega lastnega rodu in da deček, ko doraste, postane kralj opic, kakor je bil nekaj njegov oče. Toda Jack je trdovratno vstrajal pri svojih načrtih. Na vsak način je hotel videti ljudi iz rodu belokožcev. Njim da mora izročiti pozdrave svojih staršev. Ajaks ga je pozorno in vprašujoče poslušal. Postalo mu je popolnoma jasno: deček se hoče vrniti k svojim roditeljem.

Ta zavest je opično srce napolnila z žalostjo.

Ljubil je dečka prav tako, kakor je nekaj hobil njegovega očeta, z zvestobo in vdanostjo.

psa napram gospodarju. Živel je v veri in prepričanju, da se od dečka nikdar več ne loči. Sedaj pa opaža, da se vera njegovega srca razblinja v nič. Toda vkljub temu je ostal dečku zvest in je bil pokoren njegovim željam. Sledil mu je na pot, po kateri so pred njima pred kratkim morali iti belokožci. Zavedal se je, da je to zadnja pot, po kateri še more in sme spremljati dečka.

Ker je bila sled, ki jo je puščala karavana, videti šele kaka dva dni stara in ker se morejo karavane po teh krajih premikati le počasi in previdno, je bilo jasno, da je ona od njih oddaljena le nekaj ur hoda, zlasti ker se deček in opica lahko skozi to gosto in skoro neprodorno grmičevje hitreje prerivata. Saj lahko skačeta z drevesa na drevo in imata tako skoro prosto pot, brez ovir, dočim je karavana obložena s težkimi tovari in si mora dostikrat pot naprej šele izsekati in izčistiti. V ta namen so karavane opremljene s posebno ostrimi srpi, ali s posebnimi, nalašč za to pripravljenimi sekirami.

Deček je bil vedno daleč naprej. Ona ga je nemirno hrepenenje in vroča želja, da skoro zazre belo karavano. Za Ajaksa pa to pričakovanje ni pomenilo drugega, kakor žalost in bolest. Zato je zaostajal. In tako je bil deček oni, ki je prvi zagledal zadnji del karavane in belokožce, ki si jih je tako neizmerno vroče želel videti.

Po zaraščeni in obraščeni stezi se je pomikala

in opotekala dolga vrsta sužnjev, obremenjena z velikimi torbi. Bili so utrujeni in izmučeni. Za njimi je šel voj črnih vojakov in jih gnil in pogajal z udarci in suvanjem. Črni vojak ne pozna usmiljenja. Ob straneh steze sta korakala dva orjaška belokožca s polno, mogočno brado in do zob oborožena.

Deček je dvignil roke kakor v pozdrav. Njegove oči so se zasvetile in njegove ustnice so se hotele vsklikniti v radostnem razpoloženju. Pa radostni vsklik mu je zaostal sredi grla in njegovo veselje se je izpremenilo v neizmerno žalost in gnev. Zagledal je, da oba orjaška belokožca v rokah vihtita dolg močan bič in da z njim neustaljeno in neprestano udarjata po hrbtih in glavah ubogih, od trga in napora izmučenih črnih sužnjev.

Vojaki so se tupatam ozrli po stezi nazaj, kakor bi slutili kako nevarnost, ki jim preti od te strani. Deček je zadržal hroj in karavani sledil v večji oddaljenosti. Kruto in nečloveško ravnanje z ubogimi sužnji mu je razdražilo kri. Čez čas ga je dohitel Ajaks. V njem pogled na nečloveško mučenje ni vzbudil takega odpora in gneva, kakor na dečka. Toda tudi on je jezo zarenčal. Pogledal je postrani na dečka. Zakaj deček ni hitel naprej in pozdravil ljudi svojeva rodu in šel ob njih strani?

Ajaks je vprašujoče gledal Jacka,

»To! niso ljudje, to so živali, to so naši sovražniki!« je odgovoril Jack. »Z njimi nočem potovati. Ako bi z njimi potoval in bi gledal to trpinčenje ubogih sužnjev, bi me zakrabilo jeza in gnev in ob prvi priliki bi umoril — ta izvržek belokožcev. Toda« je pripomnil čez trenotek, »bilo bi dobro, da jih vprašam, v kateri smeri leži najbližje pristanšče. Potem jih zopet zapustiva.«

Ajaks je molčal. Deček pa se je kakor veve-rica vrgel z veje drevesa na tla in hotel h karavani. Kakih sto korakov pred karavano ga je opazil eden izmed belokožcev. Zakričal je »Stoi!« in v tem trenutku je nameril s puško in izstrelil. Sreči ni zadel. Kroglja je udarila v zemljo in odbila kos kamenja, ki je dečka udaril ob koleno. Nato je pričel streljati tudi drugi belokožec in za njim vojaki zadnje straže. Streljali so kakor blazni.

Jack je skočil za drevo. Carl Jensen in Len Malbihi se še nista umirila od zadnjega bega pred glavarjem domorodnih črncev. Živeta sta v stalnem trepetu in grozi. Vsak šum ali zvok ju je s strahom spomnil na poglavarja in na njegovo razbojniško tolpo, katere ju hoče napasti in se maščevati, ker sta ji hotela odnesti Meriem. Oba orjaška belokožca sta bila nemirna in boleča. In tako se je zgodilo, da je mladi dečko, ki je tiho in mirno stopil iz džungle, povzročil popolno zmešnjavo in da sta oba belokožca in celo njihovo spremstvo streljala kakor blazna v tišino džungle, ne meneč se, kam njih kroglje zadevajo.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 5. decembra 1924.

Žrtve za svobodo.

V Beogradu je tekla včeraj kri. Brezvestni elementi, zagrizeni sovražniki jugoslovenske misli, iniciatorji in podpiralci plemenskega antagonizma so si izbrali nove žrtve, ki naj vlečejo zanje kostanj iz žerjavice. Akademski mladina, cvet našega naroda in duša novega pokolenja mora služiti interesom defetizma in političnih strasti. Demagogi stoje pred volitvami, oni se dobro zavedajo, da bi pomenu poraz njihovo politično smrt, da bi moralno osramočen in diskreditiran kapitulirali in javno priznati svojo zmoto. Zato napenjajo vse sile, zato jim je dobrodošlo vsako sredstvo, da preprečijo žalosten konec svoje zločinske bratomorne politike. In ker vidijo, da ljudstvo polagoma spoznava, kam vodi državo neprestano hujškanje in razžiganje stanovskih strasti, so se lotili akademske mladine, da z njeno pomočjo, z zlorabo svobodnih akademskih tal dosežejo svoj politični cilj.

Zalostno dejstvo in znak duševne podivjanosti vidimo v tem izigravanju mladih pionirjev naše kulture. Elementi, ki so zakrivali včerajšnje krvave dogodke v Beogradu in ki store vse, da pride do izgrediv tudi v Zagrebu in Ljubljani, se skrivajo za avtonomio univerze, za fraze o svobodi, demokraciji in narodnem sporazumu, v resnici pa jim je vse to deveta briga. Svoboda in demokracija te gospode poznamo dobro iz nedavne preteklosti. Videli smo jo na Zaloški cesti, v raznih krajih Hrvatske, kjer so nahajskani radičevci napadali in ubijali svoje politične nasprotnike, videli smo jo v metodah klerikalne strahovlade v Sloveniji in nešteti drugih slučajih, ko so »resnični zastopniki« ljudstva dokazali, da je njihova demokracija in skrb za ljudstvo identična s cinčnim zavijanjem resnice, egoizmom, slavoohlepijem in politično spekulacijo. Ta gospoda ima za seboj skupino zagrebških tujih bankirjev in pošilja sporazumno z njimi v politično borbo akademsko mladino, ki je ponekod žal zelo dovezna za različna revolucionarna gesla in fraze o demokraciji in svobodi. »Živela sovjetska Rusija, živela Moskva!« so vzvikali beogradski akademiki. In blokaški tisk jih proglašja za žrtve svobode. Ironija usode, ki nima v zgodovini človeštva primera. Žrtve zaslepljenosti, politične kratkovidnosti in blokaških intrig se niso zavedale, da so čisto navadno orožje v rokah političnih kameleonov. Duševni voditelji te dobro prepranečane politične spekulacije so proglašili pred leti slovenske železničarje za izdajalce domovine in lastnega naroda, ko so v znamenju boljševizma demonstrirali proti vladi in prosili kruha. Žrtve klerikalnih mogotcev na Zaloški cesti so bile idejno do pitice enake včerajšnjim demonstrantom na beogradski univerzi. In vendar so jih takrat pozdravili klerikalci s svincem, dočim jih danes pomilujejo in proglašajo za »žrtve za svobodo«. Blokaška vlada je preganjala in zapirala komunistično navdahnjeno mladino, dočim jo danes povlači v boj, da se z njeno pomočjo zopet polasti državnega krmila.

Tako vidimo na eni strani neiskrenost, hinavstvo in zločinski zlorabo težkega gnetnega stanja, v katerem se nahaja naš narod, z druge pa zaslepljenost in popolno politično zablodo, ki je nerazumljiva tem bolj, ker gre za bodoče intelektualce, za mlade ljudi, ki bi morali biti o politiki vsaj toliko poučeni, da bi se ne dali tako prelestiti. Kdor kriči »živela Moskva!« in misli pri tem, da se bori za svobodo, je vsega obžalovanja vredna žrtev demagogije. Če bi imeli beogradski akademiki vsaj malo pojma o tem, kaj je komunistična diktatura in kako se zatira v Rusiji z oboroženo pestjo vsaka svobodna misel, bi se smilili sami sebi in obrnili svojim zapeljivcem lrbet.

— Javni železničarski shod sklicuje organizacija kršćansko mislečih železničarjev »Prometna zveza« za soboto dne 6. t. m. ob 19.30 (pol osmih zvečer) v Mestnem domu v Ljubljani. V vabilu čitamo: »Na shod imajo dostop samo železničarji, železniški upokojenci, železniški invalidi in železniški delavci. Z ozirom na nečuvne krivice, ki so se zgodile železničarjem za časa bivše vlade g. Davidoviča, se vkladno poziva bivši prometni minister g. prof. Anton Sušnik, da se shoda gotovo udeleži ter na njem poroča o svojem delovanju in da dá pojasnila o vzrokih, zakaj se je zgodilo pod njegovim ministrom toliko krivic nižjim železniškim uslužbencem, posebno pa še železniškim delavcem, vpokojencem in invalidom. — Vse železničarje prosimo, da se shoda polnoštevilno udeleže ter da se na shoda vedejo dostojno in mirno, da se g. minister ne bo mogel izgovarjati, da ni imel prilike, vse zadeve pojasniti tako, kakor je to potrebno, da se nikomur ne dela krivica. — Tovariši železničarji! Pokazimo, da smo disciplinirani, zavedni, edini in slojni, tako da znamo go-

spode disciplinirano in mirno poslušati, jim pa tudi odločno, jasno in če treba tudi v brk povedati vse, kar je potrebno v obrambo naših pravic in v boj proti nečuvnim krivicam, ki se nam gode. Bog živi in na svidenje v soboto zvečer ob pol osmih v Mestnem domu. — Za Osrednji odbor Prometne zveze: Franc Beltram s. r., t. č. predsednik. — Koncesija za električno centralo pri Krškem. Veliki župan za ljubljansko oblast je dne 25. novembra izdal mestni občini v Zagrebu koncesijo za zgradbo hidroelektrične centrale na Savi pri Krškem. Interesenti imajo pravico, da se proti tej odločitvi v 14 dneh pritožijo na ministrstvo notranjih del.

— Imenovanja v politični službi. Podpisani je ukaz, s katerim se izvrše nova imenovanja v politični upravi Slovenije. Koncipist sreskega poglavarstva Josip Tomšič je imenovan za sreskega glavarja, sreški poglavar v Smarju pri Jelšah Anton Megušar je premeščen v Prevalje, za sreskega poglavarja v Smarju pri Jelšah je imenovan dr. Anton Farčnik, koncipist Ivan Verbič je premeščen iz Ptuja v Maribor, kanclist Zvonimir Gregorič iz Maribora v Ljubljano, kjer je pridobil političnemu ravnateljstvu, kot arhivarski uradnik je reaktiviran Josip Strmšek, za sreskega poglavarja v Konjicah je postavljen Davorin Trstenjak.

— Iz prosvetne službe. Vpokojena sta prof. na II. drž. gimnaziji v Ljubljani Alojzij Virbnik in stalna učiteljica na I. mestni dekliški osnovni šoli v Ljubljani Julija Borovska.

— Novi upravnik državne tiskarne. Nedavno imenovan upravnik državne tiskarne Stanislav Binički je vpokojen. Na njegovo mesto je imenovan dosedanjí šef oddelka za oskrbo pri prosvetnem ministru Vladimir Budimović.

— Ureditev pralinskih in gozdnih pastikov. Minister za šume in rude dr. Gregor Zerjav je odredil sestavo posebne komisije, ki prouči pašniške in planinske razmere v kranjskem in radovljiškem okraju. Gre za pravno razmerje med pašniki na planinah, na katerih imajo kmetje pravico paše, in med državnimi šumami.

— Ne zamudite ugodne prilike. »Slovenski Narod« izide v soboto v večjem obsegu in pomnoženim nakladi. Inserter za to številko sprejema uprava še danes in jutri do 10. ure dopoldne. — Vaš uspeh je odvisen od reklame!

— Stavka tipografov v Beogradu. Kakor smo vspešno poročali, so stopili beogradski stavci v mezno gibanje in so sklenili, da stopijo v stavko za slučaj, da lastniki tiskarn ne ugodijo njihovim zahtevam. Zastopniki tiskarn, v katerih se tiskajo dnevniki, so se sporazumeli z zastopniki tipografske organizacije v tem smislu, da je zagotovljeno neovirano izhajanje beogradskih vodilnih listov.

— Petres. Observatorij pod Triglavom (dr. A. Belar) nam javlja: 3. decembra na večer okoli 22.40 ure so zabeležili vsi potresomeri precej močan iz dveh sunkov obstoječi bližnji potres. Ognjišče je bilo oddaljeno od observatorija pod Triglavom kakih 140 km. Dne 4. dec. dopoldne okoli 11.29 so na novo zabeležili vsi aparati manj močan bližnji potres. Ognjišče je bilo oddaljeno v smeri proti jugozahodu kakih 130 kilometrov.

— Nov izvir tek mineralne vode so našli v Bukoviški banji. Voda je baje zelo radioaktivna.

— Ostanki iz Napoleona. Grof Beethoven piše v Jour. des Débats, da je našel na Hrvatskem na primke, ki so nastale iz Napoleonovi Mirli, j. pr. Godić, nastala iz Gauthier, Sulfen iz Julien. Lahko bi bil še dostavil Thierry in na Slovenskem morda Molé. Nadalje naštevajo: mašamod = modistka iz marchande de modes, pala-sa = iz palissade, ševaler, žensko ševalera = ljubimec iz chevalier, žandar = orožnik iz Gendarme. Izrazi stomak (estomac = želodec), taca (tasse), flinta (finte), furuna (poč = fourneau) pa so vsckor italijanske, ne francoskega izvora. Pač pa bi se za Slovenijo dali navesti ostali izrazi franki = davki, lekskemen = konec školskega leta na Dolenjskem (l' examen), štriment (sodni akt) na Goriškem, priimki Grzon, Lapaine, Zibert, Lenard itd.

— Nove železniške postaje in nove pošte. Celokupnemu prometu so izročene postaje Smokvica, Dubrova in Vlančani na progi Gjevdjevlja - Skopje in postaja Tomnik na progi Niš - Prahovo. — Otvorijo se nove pošte v Mokri Gorovi v užški oblasti in v Veliki Drenovi blizu Kraljeva.

— Nasilje liberalnega učitelja. Čl. Fr. Leban, šolski upravitelj v Smarju pri Ljubljani nam piše: Klerikalno-orlovskemu triumviratu, ki je skrupalen napad na mojo osebo »brez podpisa« v »Slovenec« z dne 30. novembra t. l. pod naslovom: »Nasilje liberalnega učitelja« priporočam sledeče: Predno ponovno pišete o »nasilju liberalnega učitelja«, prečitajte vsaj trikrat (ker se mi zdi, da ne razumete dovolj slovenske) okrožnico visoke šolskega sveta št. 4904 dd. 1/5 23. in § 78, oziroma § 186 d. 5. in uč. reda.

— Park v Velikem Lošnju. Bivši avstrijski nadvojvoda Karol Stefan je imel v Velikem Lošnju, kjer je rad prebival, prekrasen park, ki je prešel po prevratu v last italijanske vlade, katere ga menda sedaj izroči občini. Bivši nadvojvoda si je poceni nakupil zemljišče in napravil park na prostoru 12 ha. V tržaškem fašističnem glasilu obdelujejo sedaj nadvojvoda Karla Stefana in dotični člankar dr. Marco Poglia (recte Poljak) trdi celo, da se je odpravil za Hrvate proti Italijanom, katere je baje sovražil. Resnica je ta, da ni bil noben nadvojvoda naklonjen Jugoslovenom in tudi se Karol Stefan. Zato pa je grob, ki

pristno fašistovski, da se drzne omenjeni pisec izigravati sedaj spomin na nadvojvodo Karla Stefana proti Jugoslovenom. Kaj fašisti res ne znajo nič drugega, nego sejati sovraštvo med prebivalstvom!

— Poslanec in odvetnik. Pred dnevi je sedel v restavraciji hotela »Parize« v Beogradu poslanec Hajdar Hasanović iz okrožja Tikveš. K njemu je nenadoma pristopil odvetnik dr. Sreten Stanić in zahteval, da mu vrne dolžnih 80 Din. Hasanović je odvrnil, da mu ne dolguje ničesar, ker mu je že vrnil 100 Din. Iz preprija je nastal pretep. Deloval so palice in pesti. Le s težavo so gostje obala srdita petolina razdružili.

— Velika povelja v Beogradu. V Beogradu je bil prijet inkasat »Okrožnega urada za zavarovanje delavcev«, Janko Čehovina, ki je izvršil nedovoljene manipulacije z uradnim denarjem. Kakor poročajo beogradski listi, znaša povzročena škoda več stotisoč Din.

— Novostanovljeno društvo »Kolo jugoslovenskih sester« v Štepanji vasi ima svoj občni zbor dne 14. decembra t. l. ob 13. uri popoldne v sokolski telovadnici v Štepanji vasi (pri Sorš). Članice, pridite v polnem številu. 541/n

— Orjuna Vič-Glinca priredi v nedeljo dne 7. decembra v Sokolskem domu na Viču veselico s plesom, šaljivo pošto in komičnimi nastopi na odru. — Začetek ob osmih zvečer. Zabava traja do 2. polnočji. 550/n

— Upozorjemo svakoga da ne nasije Hansu Wesiak, putnik sakupljavač naruči za povečanje slika, buduč navedeni radi počinjenih nekretnosti nima više pravo za nas zavod nikakvih naruči ili predumova preuzimati, — prema tome za dotične lice u tome predmetu i u ničem više neodzgovaramo. — Prvi jugoslovenska umjetni slikarski zavod, Zagreb, Frankopanska ulica br. 2 B. 549/n

— Čerugova simpatija — obsolena. V sredo se je vršila pred oslikanim sudiščem razprava proti služkinji Eržiki Roš, ki je bila radi tatvine obsolena na dva meseca težke ječe. Kekor znano, je vodila Rothova ljubavno korespondenco s harambašo Čerugo in je bila zato obsoljena. Ko je šla včeraj mimo Čerugove celice, je pokazala Čerugi dva prsta, kar znači 2 meseca. Čeruga je svoji simpatiji sporočil, da naj bo potolažena, ker upa, da bo tudi on čez dva meseca na svobodi.

— Nesreča v Kozariju? Včeraj popoldne okoli 17. je poslastica Ivana Kušar iz Kozarij čula krike na pomoč, ki so prihajali iz smeri mesta, ki vodi preko Mlečega Grabna. Ker je mest baš v popravilu, obstojala sum, da je kdo padel v naraslo vodo in utonil. Krike na pomoč je čul tudi delavec Ivan Bručan iz Vica.

— Maršarja v Jugoslaviji. Glasom objave ministrstva za narodno zdravje je v Jugoslaviji obolelo za malarijo dosedaj dva milijona oseb. Polovica teh je v stanicah zoper malarijo ozdravela. Samo v Trogirju, kjer se leči največ za malarijo obolenih oseb, je bilo ozdravljenih nad 100.000 oseb. Glasom sklepa ministrstva za narodno zdravje se te dni odpravi v Gospiću bakteriološka stanica.

Pridite v retek 5. decembra ob osmih zvečer v dvorano Kazine

na Miklavžev večer!

437/n

Iz Ljubljane.

— Dr. Perč obolel. Bivši ljubljanski župan dr. Ljudevit Perč je obolen in se zdravi v Poljčanah na Gorenjskem.

— Nehiljensko odstranjevanje prahu. Po § 97 cestno-policijskega reda za mesto Ljubljano je na ulici ter na oknih in balkonih proti cesti strogo prepovedano razočestati perilo, prežračevati in iztepavati posteljnino, preproge, čunje za prah itd. S kršenjem te prepovedi se dela velika škoda na zdravju vsemu mestnemu prebivalstvu, zlasti pa deci, kateri so milijoni bacilov, ki plavajo vsled nepravilnega odstranjevanja prahu v zraku, težko, celo smrtno opasni in pospešujejo zlasti tuberkulozo. Policijski organi imajo strog nalog, naznaniti vsaki prestopnik, kateremu bo sledila občutna globa. Mestni magistrat ljubljanski.

— Obnovitev tkanja domačega platna. Ponekod je domače platnarstvo popolnoma pomehalo v škodo hišnega gospodarstva. Izdelovanje domačega platna ni tako težavno, kakor si mogoče kdo misli. V Beli Krajini se tke v vsaki hiši in to delajo tam žene in dekleta. Tkanju se je mogoče priučiti v dobrem mesecu. Nekaj belokranjskih deklet bi bilo pripravljeno in poučevati drugam v tej stroki, če bi se zanimali kje za to. Odslek za likvidacijo Kranjske deželne imovine je pripravljen dati stativo za tečaje na razpolago proti malenkostni odškodnini. Mogoče bi se zgenila županstva, da bi se zavzela za to stvar. Tozadnja pojasnila daje Državni osrednji zavod za žensko domačo obrt v Ljubljani, Turjaški trg št. 6/1.

— Dražba plemenskih krav. Mesta občina ljubljanska razpisuje radi dolne opustitve ekonomije v mestnem zavetističu, da omogoči v Japljevi ulici 2 prostovoljno javno dražbo plemenskih krav za soboto 6. decembra 1924 ob 10. dopoldne. Interesenti se vabijo, da še te dražbe udeležijo. 552/n

— Na Miklavževem večeru Splošnega ženskega društva v korist ženske bolnice sodeluje iz prijaznosti zaradi plemenitega namena: gđ. Thalerjeva, »Slovenski kvartet«, Miklavž Napr. društva za šentjakovski okraj in orkester »Sloga«. 544/n

— Klub esperantistov v Ljubljani priredi v nedeljo dne 7. t. m. v dvorani »Kazina« v proslavo rojstnega dne dr. Ljudevita Zamenhofa, avtorja Esperanta, slavnostno akademijo. Po akademiji prosta zabava in ples. Začetek ob 20. uri. Vabimo vse člane in občevalce telovar, kateri so

di po njih vpeljane goste, da se v polnem številu udeležijo te proslave. Ostalim p. n. gostom je vstop dovoljen le proti vabilu. 523/n

— Mestni odbor Orjuna v Šiški obvešča svoje članstvo in prijatelje, da bo kulturna sekcija zopet pričela s predavanji. Prvo predavanje se vrši v soboto 6. decembra ob 8. uri zvečer v lokalu br. Ste-pica. Predaval bo g. prof. Fran Dolžan o praelovku. Brajce, sestre in prijatelji našega pokreta, udeležite se tega velenani-mega predavanja! Zdravo!

— Pisni odbor maturantov tehniške srednje šole in učiteljica priredi v soboto dne 6. decembra pod vodstvom damskega komiteja v veliki dvorani Narodnega doma svojo prireditev »Rudolovo noč«. Vstop le proti vabilu. Cenene garde dame naj blagovolijo poslati prispevke k buffetu v soboto do 3. v veliko dvorano. 546/n

— Pri Miklavževem večeru Splošnega ženskega društva 6. decembra v Kazini sodeluje iz posebnih prilicnosti Miklavž »Naprednega društva za ženskopolni okraj« z vsem spremstvom. Pred Miklavževim nastopom prvovrsten koncert. Vstopnina 10 dinarjev. 545/n

— Splošno žensko društvo vabi vso slovensko javnost na svoj Miklavžev večer 6. decembra v Kazini ob 8. zvečer. Koncert nastop Miklavža, srečolov, vse deloma ob pogrnjenih mizah. 543/n

— Na današnji Miklavžev večer šentjakobčanov v Kazini ob 8. uri zvečer opozarjamo občinstvo, da se ga udeleži v čim največjem številu. Vstopnina 10 Din, po sporedu ples. 554/n

— Zabavni večer Jadranske Strazhe. Kdor se hoče neprilicno zabavati, naj po-hiti v soboto, t. j. 13. t. m. v Union, kjer priredi Jadranska Straza zabavni večer. — Sodelovala bo godba dravske divizije po-tem pa gospodje Povhe, Lipah in druge priljublene osebnosti. Ničje ne zamudi posetiti te prireditve, ki čbota biti zelo animirana. Prireditveni odsek Jadranske Strazhe. 440/n

— Po slabi tovaršiji rada glavna holl. To je izkusiti se diti tudi delavec Rudolf Zorza, stanujoč na Iku 32. ki se je v gostilni Kaljef v Florjanski ulici seznanil z nekim moškim, ki mu je obljubil, da mu preskrbi delo v Franciji. Zato mu je Zorza izročil legitimacijo Borze dela, ki jo je imel pri sebi. Dan kasneje pa je prišla Zorza žena z Iga v Ljubljano in je presenečenemu možu povedala, da se je pri njej oglasil neki neznanec, ki je pokazal legiti-macijo na ime Rudolf Zorza ter zahteval od nje, da mu izroči 300 Din in nedeljsko mo-ževo obliko. Žena je to storila, neznanec pa je lepo izginil. Kasneje je Zorza zaznal, da je neznanec v noči od 2. na 3. spal v gostilni Kaljef pod njegovim imenom.

— Nasilen gost. V gostilni »Meze« na Vidovdanskim cesti je včeraj popival delavec Fran Tanko s tremi tovaršiji. Polago-ma so se ostali trije natiho izmuznili iz sobe, sličen eksperiment pa je hotel na-pravit tudi Tanko. Gostilničarka pa je nie-gov »francoski odhod« opazila in ga je v veči znsačila. Med prepričim, ki je nastal, je Tanko razbil tri šipe v gostilniški sobi in si prerazil žile na roki. Prepeljali so ga v bolnico. Čim ozdravi, se bo moral za-govarjati za svoje nasilje.

— Samomor. Včeraj popoldne se je v Zg. Šiški v gostilni pri »Kmetu« obesil 72 letni starček Adolf Jurša. Pokojnik, ki je bil že-lezničar, je živel v veliki bedi in verjetno je da je samomor izvršil iz obupa. O Jurševi smrti je bila takoj obveščena policija, na kar sta odšla na lice mesta policijski zdrav-nik dr. Avramovič in končisti dr. Polc. Na ukaz dr. Avramoviča je bilo trunlo po-končnega prepeljano v mrtvašnico k Sv. Krištofu.

— V petek, soboto in nedeljo se dohlo v Gostilni pri Bučurju na Poljanski cesti 19. krvave, mčne in jetne klobase.

— Koncert v kavarni »Europa« se vrši jutri, v soboto. Svira godba dravske div-zijske oblasti. Začetek ob devetih zvečer. — Vstop prost. 551/n

— Širjenje matere gotovo varujejo svo-je otroke prehlajenja s tem, da jim po-strežejo s čim »RUDDHA«. 548/n

— Lepo darilo našlo se nažen denar, zato kupuite samo res lepe in porabne premete, ki odzovarjajo današnji modri pri-tvrdki P. MACDIE, nasproti glavne pošte. Rastava dne 7. n. 8. tm. Oglejte si tudi cene v izločih. 555/n

— Cene so pedle!! v modni trgovini L. Kette, Ljubljana. Aleksandrova cesta. — Oglejte in prepičate se o ceni v izločbi in na razstavi v trgovini! — Izvanredna po-nudba za Božič! — Ne zamudite prilike! Ščitite vaš žep!!! 491/n

Iz Celja.

— Oddaja mestnega lova in zemljišča. Občinski svet mestne občine celjske je v svoji redni javni seji dne 13. septembra t. l. sklenil oddati dražbenim potom v zakup takozvano Hudčičovo posestovo s poslopji, ki se nahajajo na tem zemljišču in lovs'o pravico lastnega lovišča mestne občine celjske na tem zemljišču počeniš s 1. januar-jem 1925 za dobo 6 et. Dražbeni pogoji so interesantom na vpogled pri preds-dništvu mestnega magistrata, soba št. 8. Reflektanti naj stavijo svoje ponudbe najkasneje do vključno 12. decembra pri podpisnem ura-du pisмено, in sicer na dvojen način, tako, da naj ali ponudijo skupnino za posestvo z lovsko pravico vred, ali pa ločno samo za lov in samo za posestvo, za lov od Din 2000, za posestvo pa od Din 1000 naprej

— Podružnica CMD za Guberje in oko-lico ima svoj redni občni zbor v torek 16. t. m. ob sedmih zvečer v gostilni Sokolskega doma v Guberju.

— Poroča. Kot drugi slučaj se je pred celjsko poroto obravnaval slučaj uboja. Ob-toženi je 23letni Alojzij Požun, delavec v Drenovcu. Dne 28. septembra se je v Blažni-koji gostilni pri Sv. Roku nahajala družba fantov, med njimi tudi Požun in Jakob Jaz-bec. Ko so šli okrog 10. ure fantje iz gostil-
ne, je ne obveščeno ubil od sedaj vso

nekaj kampov. Ta se je obrnil in stavlil fan-te na odgovor. Pri tej priliki je z nožem zabolal Jakoba Jazbeca v lice in prsa, da je isti vsled dobljenih poškodb umrl 7. oktob-ra. Porotniki so potrdili vprašanje glede uboja. Požun je bil nato obsojen na tri leta težke ječe. — Kot tretji slučaj se je obrav-naval slučaj radi tatvine. Zagovarjala sta se 28letni Henrik Lajšek, ključavničar, ne-stalnega bivališča, rojen v Rogasči Slatini in 23letni Josip Hajšek, mesar, nestalnega bivališča, rojen v Ločendolu. Oba sta bila radi tatvine že predkaznovana. Kradla sta razne stvari, kakor špecerjsko blago, ma-nufakturo itd. okrog Rogaske Slatine, v Ro-gasči Slatini, Poljčanah in drugod. Blago, ka-terega sta po raznih krajih pokradla, je bilo vredno okrog 50.000 Din. Henrik Hajšek je vrhutek pobegetil dne 2. junija iz zapo-rov celjskega okrožnega sodišča. Obsojena sta bila radi krivdoreka porotnikov radi hu-dodilstva tatvine Henrik Hajšek na 5, Jo-sip Hajšek pa na 2 leti težke ječe.

Neprekosljivi so le
EXCELLA Nedosegljiv
konstrukcijski
materijal, izredno
— šivalni stroji — nizke cene.
Oglejte si jih pred nakupom.
J. GOREC, Ljubljana, pa/ta Ljublj.
Kreditne banke

Prosveta.

Repertoar Narodnega gledališča v Ljubljani.

Drama.

Začetek ob osmih zvečer.

Petek, 5. dec.: Pri Hrastovih. Red E.

Sobota, 6. dec.: Sestero oseb išče avtorja. Red F.

Nedelja, 7. dec.: Ob 3. pop. pri znižanih ce-nah: Firma P. B. Izven.

Zvečer ob 8. uri: Veronika Deseniška. Izven.

Ponedeljek, 8. dec.: Ob 3. pop. mladinska predstava: Mogočni prstan. Izven.

Ob 8. zvečer: Samiljva oseba. Izven.

OPERA.

Začetek ob 8. uri zvečer.

Četrtek 4. dec.: Rusalka. Red C.

Petek 5. dec.: Jenufa. Red B.

Sobota, 6. dec.: zaprt.

Nedelja 7. dec.: popoldne ob 3. Gorenjski slavček, ljudska predstava pri znižanih ce-nah.

— Radi nenadnih ovir se gostovanje g. Šaričeve in g. Kralja v mariborskem na-rodnem gledališču preloži na nedoločen čas.

— IV. muzikalno predavanje pod na-slovom »Glasba Čehova« je preložena na ne-deljo dne 14. t. m. ob 11. uri, na kar opo-zarjamo mladino srednjih šol.

Turistika in sport.

— Brakada v Zalogu. V ponedeljek 8. t. m. priredi lovna družba, ki ima v za-kupu zaloški lov (načelnik dr. Lovrenčič) veliko brakado na zajce in lisice. Lovil se bo Kašelski hrib. Dobrodošel je vsak lovec, ki je član »Slov. lovškega društva«. Poso-bej se nikogar ne vabi. Odhod iz Ljubljane ob 7.50. Sestanek ob 8. uri jutraj in no zve-čer, kot je bilo pomotoma objavljeno, v Za-logu pri Gradiški. Povratek iz Zaloga ob 18.10. Za jed in pijačo skrbi vsakdo sam.

— Leon Stukelj na Finskem. Znani naš olimpijski prvak Leon Stukelj, ki je odšel pred dobrim mesecem na Finsko, je dne 23. novembra privratar nastopil v Viborgu. O svojem nastopu je Stukelj poslal v Ljublja-no sledeče pismo, datirano dne 24. nov.: Včeraj (23. nov.) sem nastopil v Viborgu privratar pred finsko publiko. Občinstvo, ki je popolnoma zasedlo prostrano gledališče, je bilo vžhičeno nad mojim nastopom in pridobil sem si simpatije vseh navzočih. Javna kritika je mnenja, da na Finskem še ni bilo takega telovadnega mojstra. Meni na čast je bil prirejen banket, na katerem so mi podarili krasno palico s srebrno klju-ko ter monogramom društva. Nastopim še v nekaterih krajih, nato pa se vrnem v do-movino.

Solske potrebščine za Miklavža in Božič 20 % popusta.
»Narodna knjigarna«.

Amerikanec in njegova ljubica.

Po poročilih iz Beograda je včeraj zju-traj zavladala v tamošnjih diplomatičnih krogih velika senzacija. Odigrala se je do-slić še precej nepojasnjena ljubavna dra-ma, v katero je zapleten ameriški podkon-zul Harry Dayton. Podkonzul je stanoval v Birčanovovi ulici, kjer mu je gospodinj-ja njegova ljubica Ana Uzun-Mento, doma iz Kovna na Litvanskem, od koder jo je ameriški konzul pripeljal. Do zadnjega ča-sa sta živela zelo mirno in nista mnogo po-hajala v javnost. Podkonzula ljubica pa je postala ljubosumna in si je domisljala, da jo hoče konzul kratkoma odlostiti. Včeraj jutraj so zgodnji vstajalci opazili nkega človeka v nočni toaleti in krvave-čega bežati iz Birčanovove ulice proti amo-riškemu konzulatu, kamor se je tudi nato-ke. Bil je to g. Dayton, ki je imel težko rano na glavi. Na konzulatu je izjavil, da ga je hotela njegova ljubica Ana ubiti. Na-ral je pred njim pobegeti. Policijska komi-sija je za to udrila v zaprti podkonzulo-vo stanovanje, kjer je našla v mlaki krvi ležčo ljubico. Ugotovili so, da si je mo-ra-la ponkonzulova ljubica najprej pre-raziti na rokah žile in da si je nato oddala še en strel v glavo. Ljubavna afera vzbuj-a v diplomatičnih krogih precejšnje zanimanje in postaja stvar zelo zagonetna. Po sploš-nem mnenju je verjetno, da se je ponkonzul naveličal svoje priljeznice in da jo je hotel na kak brutalen način odlostiti, zato je po-
stala ta tragična konca.

Gospodarstvo.

Dolgovi Evrope.

Med in po svetovni vojni je postala Amerika glavni upnik sveta in njen glavni dolžnik Evropa.

Skupno ji dolguje Evropa malo manj kot 50 milijard zlatih mark. Največ odpade seveda na antanto: na Anglijo nad 19 milijard, na Francijo približno 16,75 milijard, Italijo 8,46 milijard, Belgijo 1,9 milijard, Rusijo 1,2 milijarde, Južoslavijo 258,5 milijonov.

Anglija — prvi dolžnik Amerike, je drugi največji upnik sveta: 42.817 milijard je posodila drugim državam. Franciji 12.291 milijard, Italiji 10.784, Rusiji 14.059 milijard, Južoslaviji 578,8 milijonov.

Francija, najbolj zadolžena država na svetu za 30 milijard št. m. je pa na drugi strani tretji upnik. Skupno kreditira 12.606 milijard, Ruski dolg pri njej znaša 4.892 milijard, belgijski pa 3 milijarde, dolguje ji vsa mala antanta in Poljska itd. Južoslavija ji dolguje 1.808 milijard frankov. Pri francoskih posojilih je treba pripomniti, da je imel francoski frank različno veljavo; medtem ko se računa nekateri v zlatih frankih, je vrednost za druge nesigurna.

Tudi Italija je zelo zadolžena. Ameriki dolguje 8,46, Angliji 10,784 milijard.

Večina držav svojih obveznosti gleda posojil še ni urenila. Edino Anglija plačuje od 1. 1922 obresti in sicer po Baldwinovi pogodbi za prvih 10 let 3%, nadalje 3% in 1% amortizacije, tako da bo dolg izravnani v 62 letih. Letno uporabi za to 860 milijonov 1% toliko, kolikor mora plačati Nemčija leno na reparacijah zaveznikom. Da bi Amerika ostalim dolgove kar črtala ni verjetno, že z ozirom na možnost vojne z Japonsko.

Ce računamo, da plača Južoslavija francoski dolg v današnji vrednosti fran. franka, bi znašal naš skupni dolg ca 1.237 milijard št. m. V slučaju, da bi plačevali letno 5% za obresti in amortizacijo vsega dolga, se obremenili naša plačilna bilanca za približno 1,05 milijardo dinarjev. Vsekakor težko breme.

Francija teži 290 milijard dolgov, od katerih je nad 30 milijard št. m. frankov, kar poveča dolgov na ca 400 milijard pap. fr. (Pred vojno 27,6 milijard št. m.) Obrestovanje vzame istotako polovico budžetnih dohodkov (13 milijonov pap. fr.).

Nemčija pa se je otresla z inflacijo vseh notranjih dolgov in na to se aliranci predvsem sklicujejo, ko obremenjujejo v Dawesovem načrtu nemški budžet v normalnih plačilnih letih za 1.250 milijonov št. m.

★ ★ ★

— **Vinarska izložba v Negotinu.** Od 12. do 14. t. m. bo imela v Negotinu svoje zborovanje pokrajinska poljoprivredna podružnica. S to priložnostjo velika izložba negotinskih vin in drugih poljoprivrednih proizvodov.

— **O avstrijsko-čehoslovski tarifni pogodbi.** Dne 27. novembra je bila podpisana tarinna pogodba, ki pomeni velik napredek v trgovskem prometu med Avstrijo in Čehoslovako, kakor sodijo o tem mero-dajni dunajski čimtelji. Za Avstrijo je posebno pomembno, da je Čehoslovaka ona država, s katero vzdržuje Avstrija največji trgovski promet. Avstriji se je po tej pogodbi privrati s carinami in razmeroma

ugodnimi tarifami pokazala dalekosežna naklonjenost in zlasti so bile številne carinske pozicije, ovirajoč doslej uvoz avstrijskega blaga v Čehoslovako, odpravljene ali pa ako znižane, da se lahko računa z močnim narastkom avstrijskega zvoza v Čehoslovako republiko. Avstrija je v zunanji trgovini Čehoslovake glede izvoza na prvem mestu, vendar pa je strogi carinski režim Čsl. republike tako utesnjeval izvoz iz Avstrije v Čehoslovako, da se nahaja Avstrija v uvozu šele na četrtem mestu.

— **Veliko zborovanje trgovcev in obrtnikov v Sarajevu.** V Sarajevu se trgovci in obrtniki zelo pridno gibljejo. Sedaj pripravljajo veliko zborovanje za mesec marec prihodnjega leta. V trgovsko-obrtni zbornici se izdeluje referat, ki pridejo v pretres na skupščini.

— **Romunski petroleji.** Meseca avgusta se je izvozilo iz Romunske 55.136 ton petrolejskih izdelkov v vrednosti 358.914.000 lejv. Največ blaga je šlo na Angleško, namreč 30.580 ton, v Južoslavijo 4056 ton.

— **Inozemski kapital za Poljsko.** Kljub temu, da traja v Poljski gospodarska kriza, se vendar kaže zadnje tedne živo zanimanje inozemskega kapitala za poljsko industrijo. Francoski kapitalisti ponujajo elektrarnam ob Sani udeležbo s 60 milijoni frankov. Neka francoska skupina bi prevzela v Varšavi gradbo podzemne železnice.

— **Strah pred nemško konkurenco.** Iz Wellingtona poročajo, da je voditelj opozicije v novozelandskem parlamentu po svojem potovanju v Avstralijo izjavil, da se Nemčija trudi z vso silo, da bi si zopet osvojila avstralski trg. Nemcem se je že posrečilo doseči ugodne uspehe v konkurenco z angleškimi stroji in nožno industrijo.

— **Davčne olajšave za nove zgradbe v Italiji.** Italijanski ministrski svet je pred nekaj časa sklenil, da se imajo za nove zgradbe, katere se postavijo po 31. decembru 1926, in pred 1. januarjem 1931, dovoliti davčne olajšave, ki obstoje v tem, da pride po poteku normalne dveletne polne davčne oprostitve v prvem letu v obdobje samo petina, v drugem letu dve petini, v tretjem letu tri petine in v četrtem letu štiri petine davkom podvržene najemnine.

— **Delovanje mešanih družb v Rusiji.** V tretjem četrtletju poslovnega leta 1923-24. znaša uvoz mešanih družb 7,1 mil. rubljev napram 2,8 v drugem in 5 mil. rubljev v I. četrtletju. Importne operacije znašajo 96% eksportnih operacij. V glavnem so izvažale kože. Izvoz v IV. četrtletju bo najbrže zopet ugodnejši, ker se manj likvidirajo zaloge ostankov.

— **Egiptovsko trgovsko trgovje.** Kakor se poroča, namerala egiptovsko prometno ministristvo nabaviti si primerno trgovsko brodogradnjo, določeno za transport evropskega blaga.

— **Boj proti dragini.** Eno najbolj perečih vprašanj za avstrijsko vlado so odredbe za pobiranje dragine. Razpravljali so že o raznih načrtih za znižanje cene moka in kruha, opustiti se imajo konsumne davčine na te predmete, misli se na preklic prepovedi pomočnega dela v pekarnah, vsled česar bi tudi bilo mogoče poceniti kruh, pa tudi že s drugimi odredbami se bavi

vlada, ki vpoštevata, kakor poročajo s Dunaja, tudi finančne žrtve, katere bi bilo treba doprinesiti, da bi se vblažila vsaj draginja kruha.

— **Banco di Santo Spirito v Rimu.** To dni je eden najstarejših finančnih zavodov Italije, zgodovinski Banco di Santo Spirito v Rimu, zopet pričel delovati. Ta zavod je bil ustanovljen 1. 1606 z bullo papeža Pavla V. Zavod se je priključil zvezi »Federazione Bancaria Italiana«, katero tvori 56 italijanskih katoliških provincijalnih zavodov.

— **Angleški železniški načrti.** Iz Bagdada poročajo o prizadevanju Angležev, da bi od tam napravili zelo obsežno železniško omrežje, zavzemajoč srednjo Azijo. Črte iz Bagdada do Perzijskega zaliva in do perzijske meje so postavljene. Sedaj se ima zavezati Bagdad severno s Teheranom in zapadno s Haifo na Sredozemskem morju. Tako si hoče Anglija osvojiti tranzit vzhodne Azije. Angliji se toliko bolj mudi zgraditi gostoto železniško mrežo, ker se Perzijska trudi, da bi se osvobodila Bagdada in Angležev s severno-južno železnico. Od Kaspiskega morja preko Teheran-Ispahan-Shirasa do Bender-Abbas.

— **Elektrika po ceni.** Iz Newyorka poročajo, da znaša sedaj v Zedinjenih državah cena električnega toka 9% manj nego pred 10 leti. Tekom vojne in tudi pozneje ni cena nikdar presegla predvojnega stanja. Velikost severoameriških električnih naprav dovoljuje močno pocenjevanje, ker se električnega toka vedno več zahteva. Eno največjih podjetij v Chicagu daje 2573 milijonov kilovatnih ur in je radi tega ceno toka večjim odjemalcem mogla znižati na manj nego pol centa za kilovatto uro. Vsa podjetja so tehnično najpopolnejša, vporablja se cenejši premog in cenejša vodna moč, kar prinaša za razvoj vsega tega gospodarstva tako ugoden rezultat.

— **Izseljevanje iz Španije.** Državni izseljevalni urad naznanja, da se je lani izselilo na Kubo 44.275 Špancev, kontrolne oblasti v Havani pa naznanjajo, da so pustile v deželo nad 60.000 Špancev. Zelo mnogo mladih španskih ljudi namreč zbeži iz dežele, ne da bi se javili pri izseljevalni oblasti. Bojijo se največ težke vojaške službe in večnih nevarnih bojev v Maroku v Argentini je odšlo po španskih podatkih 41.716 oseb, po ugotovitvi v Buenos Airesu pa je prispelo tja 48.432 Špancev. Španci se selijo potem v Brazilijo, Mehiko, Urugvaj, Alžir in francoski Maroko. Lani se je izselilo gotovo nad 150.000 oseb. Kakor znano, je pri zadnjem obisku španskega kralja v Rimu Musolinijeva vlada naglašala potrebo sporazuma s Španjo glede italijanskega izseljevanja. Ali kakor se vidi po omenjenih številkah, Španija sama na izseljevalni bolezni tako trpi, da ne bo mogla Italija pri njenih izseljevalnih stremeljenjih gotovo prav nič pomagati.

— **Dobave.** Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 20. decembra t. l. pri direkciji pomorskega saobračaja v Splitu glede dobave 254 zimskih plaščev za nižje uslužbence te direkcije; pri ravnatelstvu državnih železnic v Sarajevu glede dobave 100 komadov železnih sodov. Dne 22. decembra t. l. pri ravnateljstvu državnih železnic v Sarajevu glede dobave pozemniškega materiala. Dne 23. decembra t. l. pri ravnateljstvu državnih železnic v Sarajevu glede dobave stekla. — Predmetni oglasi s natančnejšimi podatki so v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesantom na vpogled.

To in ono.

Duh ustreljenega grofa.

Iz Kodanja poročajo fantastično zgodbo o nekem grofu, ki je bil ustreljen pred sto leti in čigar duh straši v vojašnici, kjer je postal grof žrtev morilčeve kroglice. Zadeva je prišla na dan sedaj, ko nameravajo vojašnico preurediti v stanovanjsko poslopje. O dogodku se pripoveduje:

V poslopju straši že dolga leta duh nekega grofa. Od miraka do zore leta stoka-joč in jokajoč po širokih hodnikih. Pred sto leti je bival v mali častniški sobici vojašnice, bil je lep dečko in znan kot največji lahkoživec v takratnih časih. Nekega dne je ugledal na dvorišču vojašnice stasito in lepo ženo nekega podčastnika, ki se je kmalu vnela v njegove mreže. Plamen ljubavi je vžgal njuna srca. — Brezmiselno in slepo sta drvela v propast. Podčastnik je opazil svojo ženo, ki je prihajala iz grofovega stanovanja. Dvobojevati se s svojim predpostavnikom ni smel. Razjaren je odšel zato po puško in grofa kratkoma ustrelil. Grof je bil mrtev na licu mesta, podčastnik pa je bil od vojne sodišča obsojen na smrt in že naslednji dan ustreljen. Umorjeni grof je bil z vsemi častmi pokopan v svoji rodbinski grobnici na dvorišču garnizije, ni pa našel v grobu miru. Vsa večer ob nastopu mraka je moral iz groba in odšel je na pozorišče svoje kratke romantične ljubavi. Prebivalci vojašnice so zvečer in ponoči večkrat čuli čudne glasove: bil je grof, ki je brez počitka letal po hodnikih. Zvečer si sluge častnikov za ves svet niso upali na podstrežje hiše, boječ se, da srečajo grofa. Upajo, da bo grof ostal v grobu, čim bo vojašnica preurejena, ker mu bo nova okolica neverjetno tuja...

Še o umoru osemčlanske rodbine.

Poročali smo o strahovitem umoru direktorja Angersteina nad njegovo rodbino. Prvotno poročilo se je glasilo: V ponedeljek zvečer je udrla 15 do 20 mož broječa tolpa v vilo ravnatelja Angersteina. Tolpa, ki je bila oborožena s sekirami in koli, je umorila osem članov rodbine, odnesla različne in dragocene stvari, polila vse sobane z bencinom in nato pobegnila, pusteč hišo v plamenih. Ogenj se je razširil s tako nagljo, da se služkinja, ki je bila na podstrešju, ni mogla pravočasno rešiti. Ropari so umorili ravnateljevo soprogo, njeno osemnajstletno sestro, njeno petdesetletno mater, služkinjo, sina vrtnarja, nekega delavca, ki je delal na vrtu in dva pisarniška nastavnika. Baš ko so roparji zapuščali hišo, se je vrnil ravnatelj Angerstein domov. Ko je bil jedva sto metrov od svoje vile oddaljen, ga je napadlo več oseb, ki so ga obdevala z nožji. Ravnatelj se je branil, nakar je dobil še več sunkov v roko. Roparji so ga nato prišli in zavlekli na neki travnik, kjer so ga pustili ležati. Angerstein je klical na pomoč; njegove krike pa so čuli prebivalci sosednje Müllerjeve hiše, ki so takoj odhiteli na lice mesta. Našli so Angersteina težko ranjenega, rekel je še: »Roparji napadajo mojo hišo, skrbite za mojo ženo«, nato pa se je onesvestil. Prepeljali so ga takoj v bolnico, kjer je bil operiran.

Müllerjevi so medtem udrli v še gorečo hišo, kjer se jim je nudi strahovit prizor. Našli so zgoraj omenjene člane rodbine in druge umorjene, večina mrtvecev pa je bila popolnoma ožgana. Med zločinci in žrtvami se je morala biti obupna borba. Tašča je ležala mrtva v kuhinji, glava ji je bila odsekana. Ravnateljevo soprogo so zločinci ubili z udarci s sekirami. Ležala je v postelji popolnoma razmesarjena. Strahovito je bila razmesarjena njena mlajša sestra, ki je dobila 18 sunkov z nožem. Na podstrežju so odkrili truplo še skoraj popolnoma zgorle služkinje. Požar je uničil tudi večji del pohištva. O strahovitem zločinu je bilo takoj obveščeno orožništvo, ki so takoj uvedli zasledovanje za zverinskimi zločinci, vendar brez uspeha...

Tako prvotno poročilo. Medtem pa je potek preiskave pokazal naravnost senzacionalen preokret. Ugotovljeno je sedaj, da je Angerstein umoril svojo celotno rodbino in svoje nastavnice. Na kraj zločina je takoj odšla sodna komisija, ki je našla na gotovih predmetih v vili odtise prstov, ki so se popolnoma krili z Angersteinovimi. Angerstein je zločin izvršil med 15. in 16. uro in je nato odšel v mesto, da dokáže svoj alibi. V neki delikatesni trgovini je kupil komad čokolade rekoč, da je to za njegovo sljubo ženo. Ob 18. se je vrnil v hišo, polil vse z bencinom in nato poslopje zažgal, da prikrije svoj zločin. Nato si je prižgal rane, ki so v ostalem precej težke, vendar ne smrtno nevarne. Kakor javljajo, je imel Angerstein spore s svojo ženko in je baje pomeveril večje zneske. Zločin je izvršil morilec na zelo rafiniran način. Očividno je umoril eno osebo za drugo in sicer najpreje svojo ženo, zatem pa je zvalil ostale osebe v hišo in jih po vrsti s sekiro pobil na tla. V ostalem je užival Angerstein velik ugled. Pri zaslišanju je svoj zločin trdovratno zankal. Včeraj v sredo je bil iz bolnice prepeljan v mrtvašnico, kjer je ležalo osem njegovih žrtev. Toda njegovo srce je ostalo zakrmenjeno. Pri nadaljnjem zaslišanju pa je zašel v protislovja, nakar je bil aretiran. V sredo opoldne je priznal svoj zločin in je izjavil da so bili umori premišljeno izvršeni. Ker Angerstein trpi na neozdravljivi bolezni, so psihijatri mnenja, da je izvršil zločin v hipni duševni zmedenosti. Reorganizacija italijanske vojske po načrtu

• **Salomonska razsodba in Pirandello.** Pred kratkim je posetil slavni italijanski dramatik Luigi Pirandello svoje rojstno mesto Girgenti. Pri ti priložnosti je predlagalo tamno društvo mesnemu svetu, naj prekrsti ulico Sv. Petra na ime Pirandella, ki je sloves svojega rojstnega mesta razširil preko celega sveta. Ta predlog je mestni svet sprejel z oduševljenjem in prekrstil ulico. Ni pa bilo to po godu tamšnemu katoliškemu krožku, ki je protestiral proti izpremembi imena, češ da pomeni to atentat na vero. Iz stvari se je razvil velik prepir. Nadrejena instanca pa je spor rešila na prav salomonski način. Odredila je, da ostane pri starem imenu in sicer do župnikovega dvorca, dočim se bo ulica od tod naprej imenovala po Pirandellu.

Glavni urednik:
RASO PUSTOSLEMEK.
Odgovorni urednik:
JOSIP ZUPANČIČ.

Za Miklavža in Božič

dobite vse knjige:

mladinske pravljice in legende,
za malčke izbirno slikanje s do-
mačimi in divjimi živalmi ter
razne romane in povesti za od-
rasle v veliki izbiri v

NARODNI KNJIGARNI

Prešernova ulica

MERAKL

boje, mastila, lakove, šivki, črna, kistice
i garantovane čisti firni najbolje kakovosti

Medić - Zankl

družba z omejeno zavezo

MARIBOR LJUBLJANA NOVI SAD
podružnica centrala skladišče

TVORNICE:

LJUBLJANA-MEDVODE 2038

S. Mattè

tovarna kuhovine, stroje-
nje, barvanje, konfektionira-
nje, preobnove, popravila.

Sodna ulica št. 5

Obnovite naročnino!

Za Miklavža in Božič

dobite vse knjige:

mladinske pravljice in le-
gende, za malčke veliko
izbirno slikanje s domačimi
in divjimi živalmi ter raz-
ne romane in povesti za
odrasle v veliki izbiri v

NARODNI KNJIGARNI

PREŠERNOVA ULICA

Za vsake uprave
naši se prikladi
1 dinar. Plačajo se
vnosno.

MALI OGLASI

Cena malih oglasov
vsaka beseda
50 para. — Najmanjše
pa Din 5.—

Službe

Korespondentinja,
samostojno, večšo slo-
vensko in nemško steno-
grafije ter hitrega stro-
jepisja — išče večje in-
dustrijsko podjetje v
Ljubljani. — Reflektira
se samo na moči z več-
letno prakso. 7478

Deklica

marljiva, se sprejme za
predstik in entlanje.
Stalno mesto. — Matek
& Mikeš, Ljubljana, po-
leg hotela Štrukelj. 7384

Pijanistinja,

popolnoma izveščana, so-
deluje pri plesnih vajah
in prireditvah. — Po-
nude pod izveščana
7474 na upravo »Slov.
Naroda«.

Zasebnik,

zmožen angleškega, nem-
škega, slovenskega jezika
v govoru in pisavi — želi
službo v pisarni ali kot
zastopnik: ima kancijo
100.000 Din. — Fr. Za-
sebnik, Mlinska 32, II.
nadst. Maribor. 7449

Mesto hišnika

išče vpokojenec (zidar in
krovec). Govori in piše
slovensko, nemško in ita-
lijansko. — Naslov pove
uprava »SL. Nar.«. 7469

Prodaj

Ia bukovih hlobov
okoli 200 m³ in 1-2 va-
gona jesenovih plo-
hov — prodam. — An-
ton Jakomini, Kočevje.

Pianino,

dobro ohranjen, se radi
pomankanja prostora tak-
oj prodaja. — Sprejme se
sostanovalec, starejši
uradnik (ali od trgovine
ali banke) v leno sobo s
posebnim vhomom v vilo
v I. nadstropju, koje last-
nik je ves dan odsoten:
event. se odda soba z 2
posteljama. — Naslov po-
ve uprava »Slovensk«
Naroda«. 7471

Salonsko oprav

(komletno)
z velikimi ogledali in sli-
kami radi izdelave po
nizki ceni prodam. —
Naslov pove uprava »SL.
Naroda«. 7443

Buffet in trgovina

suhomesnate robe v naj-
bolj prometni ulici v Za-
grebu se prodaja radi sta-
rosti. — Naslov pove
uprava »SL. Nar.«. 7448

Ku'm

Jesenski površnik,

dobro ohranjen, moški in
par oblek za srednjo po-
stavo — kupim. — Po-
nude pod »Površnik
7473« na upravo »Sloven-
skega Naroda«.

Stanovanja

Lepa soba

v sredini mesta se takoj
oddaja solidnemu gospodu.
— Naslov pove uprava
»SL. Naroda«. 7472

Več boljših gospodov in

gospodičin se sprejme
na dobro

domačo hrano.

Naslov pove uprava »SL.
Naroda«. 7477

Dopisovanje

Znanja želi

starejši posestnik, trgo-
vec in obrtnik z otroci v
Ljubljani — z izobraže-
no, pošteno, pridno, do-
broščno in simpatično
gospodično ali vdovo
brez otrok, katere ima
nekoliko premoženja. —
Dopise s polnim naslo-
vom pod »Zadovoljnost
22/7475« na upravo »SL.
Naroda«. Tajnost zagot-
ovljena. 7475

Slikar išče

gospodično rdečih
ali pa plavih polnih las,
lepe postave za model —
Dober honorar. Popolna
diskrekcija. — M. Jama,
Ljubljana, Živnozdrav-
ska ulica. 7468

Ponk

Državno koncesionirano
zasebno učilišče.

za strojeopisje. —
Učna ura 6 Din. — G.
Petač, Ljubljana, Rimska
cesta št. 17/L. 7476

Razno

»Gon«,

nov preizkušen in edino
siguren lek proti kap-
vici (tripier) ter zastare-
lemu (kroničnemu) tri-
perju ter vnetju mehur-
ja. Za popolno ozdrav-
ljenje treba šest lončkov.
Vsak lonček z navodilom
stane 45 Dn. — Proizva-
ja in po pošti razpošilja
tudi na zdravniški prede-
pis lekarna Penič, Zape-
prečič, Hrvatska. 99/T

Perje,

kokoške, račje in gosje,
puh, oddaja vsako mno-
žino po zmerni ceni —
tvdica E. Vajda, Cako-
vec 52/T

Oprava

za spalno sobo iz orcho-
vega lesa, zelo dobro ohr-
njena, kompl. se prodaja.
Ljubljana, Sv. Petra ce-
sta 11/L. Ogleda se lahko
od 11. od 4. ure. 7444

Inserati v

»Malih oglasih«
imajo neoporečno velik
uspeh v »Slov. Narod«.

Kreditni zavod za trgovino in industrijo

LJUBLJANA, Prešernova ulica 50 (v lastnem poslopju).

Obrestovanja vlog, nakup in prodaja vsako-
vrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut,
borzna naročila, predujmi in krediti vsake
vrste, eskomto in inkaso menic ter nakazila
v tu- in inozemstvo, safe-deposits itd. itd.
Brzjavke: Kredit Ljubljana - Telefon 40, 457 in 548.